

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

Spríevodný dokument

Správa o právnom štáte 2026
Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii

{COM(2026) 900 final}	- {SWD(2026) 901 final}	- {SWD(2026) 902 final}	-
{SWD(2026) 903 final}	- {SWD(2026) 904 final}	- {SWD(2026) 905 final}	-
{SWD(2026) 906 final}	- {SWD(2026) 907 final}	- {SWD(2026) 908 final}	-
{SWD(2026) 909 final}	- {SWD(2026) 910 final}	- {SWD(2026) 911 final}	-
{SWD(2026) 912 final}	- {SWD(2026) 913 final}	- {SWD(2026) 914 final}	-
{SWD(2026) 915 final}	- {SWD(2026) 916 final}	- {SWD(2026) 917 final}	-
{SWD(2026) 918 final}	- {SWD(2026) 919 final}	- {SWD(2026) 920 final}	-
{SWD(2026) 921 final}	- {SWD(2026) 922 final}	- {SWD(2026) 923 final}	-
{SWD(2026) 924 final}	- {SWD(2026) 926 final}	- {SWD(2026) 927 final}	-
{SWD(2026) 928 final}	- {SWD(2026) 929 final}	- {SWD(2026) 930 final}	-
	{SWD(2026) 931 final}		

ABSTRAKT

Slovensko pokračovalo v intenzívnom dialógu s Komisiou v snahe vyriešiť výzvy identifikované v predchádzajúcich správach, a to aj v kontexte revízie plánu obnovy a odolnosti. Novelou zákonov v oblasti justície sa zaviedli zmeny do systému hodnotenia sudcov a ich dočasného pridelenia na súd vyššieho stupňa, pričom diskrečné právomoci Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“), ako aj predsedov súdov v otázkach kariéry sudcov sa rozšírili. Ústavnosť zmien, ktoré boli prijaté v súvislosti s disciplinárnymi konaniami voči sudcom, prokurátorom, súdnym exekútorom a notárom, sa preskúmava. Návrhy novely ústavy a novely zákona o súdnej rade, ktorými sa obmedzujú dôvody na odvolanie členov súdnej rady, sa nachádzajú v legislatívnom procese. Vláda získala stanovisko Benátskej komisie k návrhom zmien na zabezpečenie dostatočných záruk pre prípady, keď sudcovia musia niešť trestnoprávnú zodpovednosť za svoje rozhodnutie. Do legislatívneho procesu bol predložený návrh na zrušenie trestného činu ohýbania práva. Právny rámec týkajúci sa právomoci generálneho prokurátora zrušiť právoplatné rozhodnutia nižšie postavených prokurátorov zostal nezmenený. Stále prebieha zber údajov o účinkoch reformy súdnej mapy z roku 2023. Snahy o zvýšenie úrovne digitalizácie justičného systému pokračujú. Justičný systém naďalej čelí určitým výzvam, pokiaľ ide o jeho efektívnosť, a to najmä v správnych veciach.

Obavy týkajúce sa protikorupčného rámca pretrvávajú, keďže schopnosť odhaľovať, vyšetrovať a stíhať veľkú korupciu sa ešte viac zhoršila. Reformy trestného práva a inštitucionálne reformy z roku 2024 naďalej vyvolávajú konkrétne obavy v súvislosti s bojom proti korupcii. Predtým identifikované riziká sa naďalej prejavujú, pričom počet odhalených a stíhaných prípadov korupcie vykazuje prudký pokles. V roku 2025 neboli zistené žiadne nové prípady veľkej korupcie. Hrozí, že zmenami Trestného zákona a Trestného poriadku sa protikorupčný rámec ešte viac oslabí. Politické záväzky zaviesť legislatívne iniciatívy týkajúce sa lobizmu alebo majetkových priznaní sa ešte stále nepremietli do konkrétnych návrhov.

Hoci sa prijatými zmenami zákona o mediálnych službách rozšírili právomoci vnútroštátneho orgánu regulácie mediálnych služieb, niektoré pripravované zmeny vyvolávajú obavy, pokiaľ ide o ich vplyv na nezávislosť tohto regulačného orgánu. Znepokojivá zostáva aj situácia v oblasti verejnoprávnych médií. Na základe rozhodnutia ústavného súdu sa zrušili obmedzujúce zmeny zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Na účely zvýšenia bezpečnosti novinárov boli prijaté obmedzené opatrenia, no naďalej sú bežné prípady ich zastrasovania a obťažovania.

Proces tvorby zákonov stále vyvoláva obavy, najmä pokiaľ ide o nedostatočné verejné konzultácie a zapojenie zainteresovaných strán vrátane častého využívania skráteného konania, k čomu dochádza aj v prípade významných právnych predpisov. Niektoré zmeny ústavy, ktoré boli prijaté v septembri 2025, vyvolávajú obavy v súvislosti so zásadou prednosti práva EÚ. Hoci novela zákona o mimovládnych organizáciách, o ktorej sa tvrdilo, že vytvára dodatočnú administratívnu záťaž pre organizácie občianskej spoločnosti, bola vyhlásená za protiústavnú, občianska spoločnosť naďalej čelí tlaku.

ODPORÚČANIA

Na základe odporúčaní uvedených v správe o právnom štáte za rok 2025, s prihliadnutím na ďalší vývoj, ku ktorému došlo za referenčné obdobie, a pripomínajúc postup v prípade nesplnenia povinnosti súvisiaci s právnym štátom, ktorý sa uvádza v kapitole o situácii na Slovensku, príslušné záväzky prijaté v rámci plánu obnovy a odolnosti a odporúčania, ktoré boli Slovensku adresované v rámci európskeho semestra v súvislosti s justičným systémom vrátane jeho nezávislosti a v súvislosti s účinnosťou protikorupčného rámca, Komisia dospela celkovo k týmto záverom:

- Určitý pokrok sa dosiahol v súvislosti s opatreniami na zabezpečenie dostatočných záruk nezávislosti, pokiaľ ide o odvolávanie členov súdnej rady, keďže sa pripravili návrhy zmien, ktorými sa má riešiť otázka ich predčasného odvolania. Keďže legislatívny proces stále prebieha, Slovensku sa odporúča, aby *pokročilo v reformách, ktorými sa zabezpečia dostatočné záruky nezávislosti súdnej rady, a to aj pokiaľ ide o odvolávanie jej členov, s prihliadnutím na európske normy týkajúce sa nezávislosti súdnych rád.*
- Významný pokrok sa dosiahol pri zabezpečovaní toho, aby boli zavedené a dodržiavané dostatočné záruky pri vyvodzovaní trestnoprávnej zodpovednosti voči sudcom za „ohýbanie práva“ pri prijímaní ich súdnych rozhodnutí, keďže vláda v tejto veci požiadala o stanovisko Benátsku komisiu. V nadväznosti na prijatie tohto stanoviska a na schválenie zmien slovenského plánu obnovy a odolnosti ministerstvo spravodlivosti predložilo návrh zákona, ktorým sa tento trestný čin ruší. Vzhľadom na úpravy vykonané v slovenskom pláne obnovy a odolnosti sa Slovensku odporúča, aby prijalo *potrebné kroky na účely zrušenia trestného činu „ohýbania práva“.*
- Žiadny pokrok sa nedosiahol v otázkach účinného vyšetrovania a stíhania prípadov veľkej korupcie v záujme dosiahnutia presvedčivých výsledkov, keďže obavy v súvislosti s protikorupčným rámcom stále pretrvávajú a schopnosť odhaľovať, vyšetrovať a stíhať prípady veľkej korupcie sa ešte viac zhoršila. Vzhľadom na výrazný pokles počtu obvinení, obžalôb a odsúdení v korupčných prípadoch a pokračujúcu prax generálneho prokurátora rušiť konečné rozhodnutia polície a prokuratúry sa Slovensku odporúča, aby *dosiahlo presvedčivé výsledky v oblasti trestných činov korupcie, najmä v prípadoch veľkej korupcie, a to aj predchádzaním akémukoľvek neprimeranému zasahovaniu a obmedzením využívania právomocí generálneho prokurátora zrušiť konečné rozhodnutia vyšetrovateľov a prokurátorov.*
- Obmedzený pokrok sa dosiahol v oblasti regulácie lobistických činností, keďže sa podnikli úvodné kroky k príprave návrhu zákona, a určitý ďalší pokrok sa dosiahol v reforme pravidiel upravujúcich konflikty záujmov, keďže bol prijatý nezáväzný kódex správania sa osôb vo vysokých verejných funkciách a kódex správania sa poslancov parlamentu. Žiadny pokrok sa však nedosiahol vo veci posilňovania systému majetkových priznaní. Slovensku sa preto odporúča, aby *predložilo návrhy na reguláciu lobizmu, posilnilo systém podávania a overovania majetkových priznaní a pokračovalo vo vyvíjaní úsilia zameraného na reformovanie pravidiel upravujúcich konflikty záujmov.*
- Obmedzený pokrok sa dosiahol pri zavádzaní legislatívnych a iných záruk na zlepšenie fyzickej bezpečnosti a pracovného prostredia novinárov vrátane reformy zákona o ohováraní. Slovensku sa preto odporúča, aby *pokročilo v procese vytvárania legislatívnych a iných záruk v záujme zlepšenia fyzickej bezpečnosti a pracovného prostredia novinárov vrátane reformy zákona o ohováraní, s prihliadnutím na európske normy v oblasti ochrany novinárov.*
- Žiadny pokrok sa nedosiahol pri zabezpečovaní účinných verejných konzultácií a zapájania zainteresovaných strán do procesu tvorby práva, čo aj naďalej vyvoláva

obavy. Slovensku sa preto odporúča, aby zabezpečilo inkluzívny a transparentný legislatívny proces, a to aj zaistením účinných verejných konzultácií a zapojenia zainteresovaných strán do procesu tvorby práva a vyriešením problému častého využívania skráteného legislatívneho konania.

Pokiaľ ide o ostatné odporúčania za rok 2025, Komisia dospela k záveru, že:

- Žiadny pokrok sa nedosiahol pri posilňovaní pravidiel a mechanizmov, ktorých cieľom je obnoviť nezávislé riadenie a redakčnú nezávislosť verejnoprávnych médií a zvýšiť ich ochranu s prihliadnutím na európske normy týkajúce sa verejnoprávnych médií. Keďže na témy, ktoré sú predmetom tohto odporúčania, sa vzťahujú ustanovenia Európskeho aktu o slobode médií (EMFA), ďalšie nadväzujúce opatrenia sa zabezpečia ako súčasť podpory, ktorú Komisia poskytuje členským štátom pri presadzovaní EMFA, pričom významným zmenám v tejto oblasti a ich vplyvu sa bude naďalej venovať pozornosť v správe o právnom štáte.

I. JUSTIČNÝ SYSTÉM¹

Nezávislosť

Úroveň vnímanej nezávislosti súdnictva na Slovensku zostáva aj napriek zaznamenaniu jej zvýšenia nadalej nízka tak v širokej verejnosti, ako aj medzi podnikmi. Úroveň nezávislosti súdov a sudcov vníma v roku 2026 ako „pomerne dobrú alebo veľmi dobrú“ celkovo 35 % širokej verejnosti a 38 % podnikov². Napriek svojej nízkej úrovni sa vnímaná nezávislosť súdnictva v širokej verejnosti zvýšila, a to mierne oproti roku 2025 (32 %) a výrazne oproti roku 2022 (25 %). Vnímaná úroveň nezávislosti súdnictva medzi podnikmi sa v porovnaní s rokom 2025 (34 %) zvýšila a v porovnaní s rokom 2022 (30 %) sa zvýšila výrazne.

Novelou zákonov v oblasti justície sa zaviedli zmeny do systému dočasného pridelenia sudcov na súd vyššieho stupňa, pričom diskrečné právomoci súdnej rady, ako aj predsedov súdov v otázkach kariéry sudcov sa rozšírili. Novela zákonov v oblasti justície, ktorej cieľom je zvýšenie efektívnosti, bola prijatá v septembri 2025³. Rozšírila sa vďaka nej možnosť dočasného pridelenia hosťujúcich sudcov na sudy vyššieho stupňa na žiadosť predsedu súdu vyššieho stupňa a na základe rozhodnutia súdnej rady⁴. Zainteresované strany možnosť pridelenia hosťujúcich sudcov na sudy vyššieho stupňa vo všeobecnosti vítajú ako užitočný nástroj na riešenie nahromadených nevyriešených prípadov⁵. Vďaka týmto zmenám sa predĺžila lehota pridelenia⁶ a zaviedli sa nové dôvody na pridelenie na súd vyššieho stupňa, najmä na účely prehlbovania alebo zvyšovania kvalifikácie sudcu⁷. Je potrebné stanoviť dostatočné kritériá, aby sa zabránilo riziku, že súdna rada bude môcť prijímať svojvoľné rozhodnutia, a tým poskytovať lepšie kariérne príležitosti len určitým sudcom na úkor ostatných sudcov⁸.

Novelou zákonov v oblasti justície sa okrem toho opätovne zavádzajú odmeny pre sudcov a menia sa pravidlá hodnotenia. Pokiaľ ide o zmeny systému hodnotenia sudcov, viaceré zainteresované strany vyjadrili obavy v súvislosti s tým, že sa zrušili pravidelné hodnotenia každých päť rokov. Namiesto toho by sa malo hodnotenie vykonať iba po uplynutí prvých piatich rokov výkonu funkcie sudcu alebo v prípade, ak sa sudca uchádza

¹ Prehľad inštitucionálneho rámca za všetky štyri piliere je k dispozícii na [tejto stránke](#).

² Obrázky 48 a 50 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026 a obrázky 51 a 53 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2024. Úroveň vnímanej nezávislosti súdnictva sa kategorizuje takto: veľmi nízka (menej ako 30 % respondentov vníma nezávislosť súdnictva ako pomerne dobrú a veľmi dobrú); nízka (30 – 39 %), priemerná (40 – 59 %), vysoká (60 – 75 %), veľmi vysoká (viac ako 75 %).

³ Zákon č. 270/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Správa o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 4 a nasl.

⁴ Vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 6. Pozri aj § 12 zákona č. 385/2000 Z. z.

⁵ Návšteva Slovenska, Via Iuris, Združenie sudcov, Slovenská advokátska komora.

⁶ Lehota pridelenia bola predĺžená z jedného roka na dva roky v rámci trojročného obdobia.

⁷ V týchto prípadoch sa sudca považuje za sudcu vykonávajúceho súdnu funkciu sudcu na súde vyššieho stupňa.

⁸ Súdny dvor v spojených veciach C-748/19 a C-754/19, bod 79 „Aby sa teda zabránilo svojvôli a riziku manipulácie, musia byť rozhodnutie o delegovaní sudcu a rozhodnutie o ukončení tohto delegovania, najmä pokiaľ ide o delegovanie na súd vyššieho stupňa, prijaté na základe vopred známych kritérií a riadne odôvodnené.“ Toto riziko je o to vyššie, že chýbajú dostatočné záruky na zabezpečenie nezávislosti súdnej rady. Benátska komisia, [CDL-AD(2026) 010], body 37 – 40. Vyslania sa uskutočňujú na dočasnom základe a za výnimočných okolností. Stanovisko Benátskej komisie [CDL-AD(2017) 018], body 86 a 87. Liberties (2026), písomný príspevok, s. 10. Pozri aj Via Iuris (2026), písomný príspevok, s. 9.

o miesto na súde vyššieho stupňa⁹. Neexistuje ani žiadny súdny prostriedok nápravy proti rozhodnutiam hodnotiacej komisie, ktorá je zložená z troch sudcov z rôznych obvodov volených súdnou radou na päťročné funkčné obdobie¹⁰. Novelou zákonov v oblasti justície sa tiež opätovne zavádzajú odmeny pre sudcov, ktorí dosiahli vek 50 alebo 60 rokov. Hoci samotné splnenie kritéria veku zakladá oprávnenie sudcu na odmenu, o tom, či bude odmena priznaná, má rozhodnúť predseda súdu. Keďže neexistujú žiadne ďalšie podmienky, na základe ktorých by predsedovia súdov mali rozhodovať o priznaní odmien sudcom, vzniká tým určitá miera voľnej úvahy¹¹. Podľa európskych noriem by sa odmena mala zakladať na objektívnych a transparentných kritériách, pričom by sa malo zabrániť odmenám, ktoré obsahujú prvok voľnej úvahy¹². Zainteresované strany vyjadrili obavy v súvislosti s rozširovaním diskrečných právomocí v oblasti kariéry sudcov, a to aj vzhľadom na rámec, v ktorom naďalej chýbajú dostatočné záruky nezávislosti súdnej rady¹³.

Ústavnosť zmien, ktoré boli prijaté v súvislosti s disciplinárnymi konaniami voči sudcom, prokurátorom, súdnym exekútorom a notárom, sa preskúmava. V nadväznosti na novelu zákonov v oblasti justície sa zrevidovali disciplinárne konania voči sudcom, prokurátorom, notárom a súdnym exekútorom s účinnosť od 1. februára 2026. Týmto zmenami sa zavádza preskúmanie v odvolacom konaní zriadením disciplinárneho senátu v odvolacom konaní, čo zainteresované strany vo všeobecnosti vítajú ako ďalšiu úroveň súdneho preskúmania¹⁴. Členovia disciplinárnych senátov musia vykonávať funkciu sudcu aspoň desať rokov. Súdna rada vybrala sudcov a prísediacich sudcov, z ktorých sa vyberajú členovia senátov v prvostupňovom konaní a v odvolacom konaní¹⁵. Súdna rada má teraz aj právomoc začať disciplinárne konanie proti sudcom, ako aj právo odvolať sa proti disciplinárnym rozhodnutiam na súde druhej inštancie. Niekoľko zainteresovaných strán z oblasti súdnictva a organizácií občianskej spoločnosti vyjadrilo obavy v súvislosti

⁹ Návšteva Slovenska, najvyšší správny súd, Via Iuris, Za otvorenú justíciu. Hodnotenie sudcov je podľa európskych noriem základným prvkom zodpovedného súdnictva a tento postup by sa mal v zásade pravidelne vzťahovať na všetkých sudcov vrátane sudcov vykonávajúcich riadiace úlohy. Odporúča sa, aby akékoľvek výnimky z tohto postupu boli objektívne odôvodnené. CEPEJ (2024), s. 9.

¹⁰ § 27e ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov. Via Iuris (2026), písomný príspevok, s. 9. Možnosť súdneho preskúmania rozhodnutí o hodnotení je dôležitá, keďže rozhodnutia o hodnotení môžu zasahovať do „občianskych práv“. CCJE (2014), bod 41. Pred zmenami zo septembra 2025 sa hodnotenie vykonávalo každých päť rokov a kritériá boli jasne stanovené. Zmenami zo septembra 2025 sa zmenil celkový rámec hodnotenia sudcov, čím sa rozšírila diskrečná právomoc pri rozhodovaní o hodnotení. Absencia možnosti súdneho preskúmania týchto rozhodnutí je preto znepokojivá.

¹¹ Združenie sudcov počas legislatívneho procesu navrhlo zrušenie diskrečnej právomoci pri priznávaní odmien, čo sa však v konečnom znení zákona nezohľadnilo. Návšteva Slovenska, Združenie sudcov.

¹² Benátska komisia (2010), bod 46. § 79 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov. O priznaní odmeny predsedovi okresného súdu rozhodne predseda krajského súdu a o priznaní odmeny predsedovi krajského súdu rozhodne minister spravodlivosti. O priznaní odmeny predsedovi najvyššieho súdu rozhodne súdna rada na návrh podpredsedu najvyššieho súdu a o priznaní odmeny predsedovi najvyššieho správneho súdu rozhodne súdna rada na návrh podpredsedu najvyššieho správneho súdu.

¹³ Liberties (2026), písomný príspevok, s. 10. Pozri aj Via Iuris (2026), písomný príspevok, s. 9. Návšteva Slovenska, Slovenská advokátska komora.

¹⁴ Návšteva Slovenska, súdna rada, Združenie sudcov a Špecializovaný trestný súd.

¹⁵ Dvaja z troch členov disciplinárneho senátu v prvostupňovom konaní, z ktorých jeden je sudca (ktorý nemusí byť sudcom najvyššieho správneho súdu) a jeden je prísediaci sudca, sú vyberaní z príslušných databáz. Traja z piatich členov senátu v odvolacom konaní, z ktorých dvaja sú sudcovia (ktorí nemusia byť sudcami najvyššieho správneho súdu) a jeden je prísediaci sudca, sú vyberaní z príslušných databáz. V dôsledku týchto zmien sudcovia najvyššieho správneho súdu predsedajú senátu v prvostupňovom konaní (jedno miesto) a zastávajú dve miesta v senáte v odvolacom konaní, pričom zmenenými pravidlami o oprávnenosti sa obmedzuje počet oprávnených sudcov tohto súdu na 12 z 25.

s rozšírenou úlohou súdnej rady a zníženým počtom sudcov najvyššieho správneho súdu v disciplinárnych senátoch¹⁶. Tieto zmeny boli napadnuté na ústavnom súde¹⁷.

V súvislosti s odporúčaním týkajúcim sa odvolávania členov súdnej rady došlo k určitému pokroku¹⁸. V období od novembra 2023 do júla 2024 boli všetci členovia súdnej rady, ktorí nie sú sudcami, odvolaní pred uplynutím ich príslušných funkčných období¹⁹ a súdna rada považuje súčasnú možnosť odvolať ktoréhokoľvek zo svojich členov bez uvedenia dôvodov za problematickú²⁰. Súdna rada zohráva kľúčovú úlohu v súvislosti s kariérou a zodpovednosťou sudcov, a to najmä pri procesoch výberu, menovania, hodnotenia, preverovania a disciplinárneho konania, ako aj pri rozhodovaní o trestnej zodpovednosti sudcov za trestný čin „ohýbania práva“. Jej úloha v niektorých z týchto oblastí sa ďalej posilnila legislatívnymi zmenami prijatými v septembri 2025, a to najmä pokiaľ ide o disciplinárne konania voči sudcom, prokurátorom, súdnym exekútorom a notárom²¹. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie musia súdne rady, ktoré sú zapojené do procesu menovania sudcov, vykazovať dostatočné záruky nezávislosti v záujme zabezpečenia väčšej objektivity postupu menovania sudcov²². Široká diskrečná právomoc politických orgánov odvolávať členov súdnej rady, ktorých tieto orgány vymenovali, vytvára potenciálne riziko vyvíjania tlaku na týchto členov, čo môže mať vplyv na ich nezávislosť²³. Benátska komisia tiež zdôraznila význam zabezpečenia primeraných záruk nezávislosti súdnej rady, a to aj pokiaľ ide o menovanie členov súdnej rady na základe zásluh a záruky ich neodvolateľnosti²⁴. V máji 2026 vláda navrhla zmeny ústavy a zákona o súdnej rade s cieľom obmedziť dôvody na odvolanie členov súdnej rady a predložila ich na verejnú konzultáciu²⁵. Hoci niektoré prvky návrhu zmien v ich súčasnej podobe by mohli predstavovať čiastočné

¹⁶ Návšteva Slovenska, najvyšší správny súd, Slovenská advokátska komora, Za otvorenú justíciu, Via Iuris.

¹⁷ Ústavný súd rozhodnutím PL. US 7/2026 návrhu v plnom rozsahu vyhovel. Tým sa účinky zákona nezastavili.

¹⁸ V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporučilo „zaviesť opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa na členov Súdnej rady – a to najmä na tých, ktorých nezvolili sudcovia – vzťahovali dostatočné záruky nezávislosti, pokiaľ ide o ich odvolanie, pričom sa majú zohľadniť európske normy týkajúce sa nezávislosti súdnych rád“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia nedosiahol v rokoch 2025, 2024 a 2023 žiadny pokrok.

¹⁹ Rada je zložená z 18 členov. Ôsmi členovia sú sudcovia, ktorých volia ich kolegovia, a jeden člen je sudca, ktorého volia spomedzi seba sudcovia najvyššieho súdu a najvyššieho správneho súdu. Po troch členoch vyberá aj vláda, národná rada a prezident republiky. Správa o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 6. Via Iuris (2026), písomný príspevok, s. 10.

²⁰ Návšteva Slovenska, súdna rada.

²¹ [Zákon č. 270/2025 Z. z.](#), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Niektoré ustanovenia zákona nadobudli účinnosť 1. novembra 2025, povinnosti súdnej rady týkajúce sa databáz členov disciplinárnych senátov nadobudli účinnosť 1. januára 2026 a nový systém disciplinárnych senátov nadobudol účinnosť 1. februára 2026. Vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 6.

²² Pokiaľ ide o postup vymenovania sudcov, Súdny dvor konštatoval, že na to, aby mohol Výbor pre menovanie sudcov prispieť k zobjektívneniu tohto postupu, je nutné, aby bol takýto orgán sám osebe dostatočne nezávislý od zákonodarnej a výkonnej moci a aj od orgánu, ktorému má predložiť stanovisko týkajúce sa hodnotenia uchádzačov na miesto sudcu (pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-585/18, C-624/18 a C-625/18, AK, bod 137).

²³ Benátska komisia [CDL-AD(2026) 010], bod 39: „[...] ustanovenia ústavy, ktoré umožňujú predčasné odvolanie členov súdnej rady bez konkrétnych dôvodov, narušajú jej nezávislosť a vystavujú ju vonkajším vplyvom“. Pozri aj *ad hoc* správu skupiny GRECO (2025a) o Slovenskej republike (pravidlo 34), bod 143. Široká diskrečná právomoc odvolávať členov súdnej rady vytvára potenciálne riziko prijímania rozhodnutí s určitou formou vopred dohodnutého dodržiavania. Súdny dvor v spojených veciach C-313/23, C-316/23 a C-332/23, bod 87 a nasl.

²⁴ Benátska komisia [CDL-AD(2026) 010].

²⁵ Návrh zákona LP/2026/224 týkajúci sa ústavy a návrh zákona LP/2026/225 týkajúci sa zákona o súdnej rade.

riešenie, zlepšenie súčasného systému, pokiaľ ide o nezávislosť súdnej rady, si vyžaduje ďalšie kroky, v ktorých sa zohľadnia európske normy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a berúc do úvahy predloženie legislatívneho návrhu došlo pri vykonávaní tohto odporúčania k určitému pokroku.

V súvislosti s odporúčaním zabezpečiť, aby boli zavedené dostatočné záruky pre prípady, keď sudcovia musia nieť trestnoprávnu zodpovednosť za svoje rozhodnutia, sa dosiahol zásadný pokrok, keďže vláda predložila návrh zákona, ktorým sa zrušuje trestný čin ohýbania práva²⁶. Podľa Trestného zákona môžu byť sudcovia stíhaní za svojvoľné rozhodnutie, ktoré spôsobí škodu alebo prizná výhodu inej osobe²⁷. Na žiadosť dotknutého sudcu môže súdna rada vysloviť nesúhlas so stíhaním sudcu za tento trestný čin, ak za to zahlasuje najmenej desať členov súdnej rady. Podľa údajov poskytnutých ministerstvom spravodlivosti a súdnou radou nebolo v roku 2025 začaté žiadne trestné konanie²⁸. Toto ustanovenie nevytvára len administratívnu záťaž (okrem iného aj prostredníctvom šikanózných sťažností), ale vzhľadom na svoju nejasnosť a chýbajúce dostatočné záruky je náchylné na zneužitie, čo má zastrašujúci účinok na nezávislé rozhodovanie sudcov²⁹. Vláda v októbri 2025 požiadala Benátsku komisiu o stanovisko k návrhu legislatívnych zmien týkajúcich sa trestného činu ohýbania práva, ktorých cieľom je spresniť a rozšíriť rozsah tohto trestného činu³⁰ a podmieniť akékoľvek trestné konanie proti sudcom predchádzajúcim súhlasom súdnej rady³¹. Benátska komisia vo svojom stanovisku z marca 2026 odporučila zrušiť trestný čin ohýbania práva uvedený v Trestnom zákone, keďže ho považovala za zbytočný a náchylný na zneužitie. Podľa tohto stanoviska by sa mal návrh zmien zrevidovať v prípade, že by sa orgány rozhodli toto ustanovenie ponechať³². V nadväznosti na stanovisko Benátskej komisie, ako aj na schválené zmeny slovenského plánu obnovy a odolnosti týkajúce sa tohto ustanovenia, ministerstvo spravodlivosti predložilo návrh zákona, ktorým sa zrušuje trestný čin ohýbania práva. Bez ohľadu na to, či

²⁶ V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporučilo „zabezpečiť, aby boli zavedené a riadne dodržiavané dostatočné záruky pre prípady, keď sudcovia musia nieť trestnoprávnu zodpovednosť za trestný čin ‚ohýbania práva‘ v súvislosti so svojimi súdnymi rozhodnutiami“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia dosiahol v roku 2025 obmedzený pokrok a v rokoch 2024 a 2023 sa nedosiahol žiadny pokrok.

²⁷ § 326a ods. 1 Trestného zákona stanovuje: „(1) Kto ako sudca, prísediaci sudca alebo rozhodca rozhodcovského súdu pri rozhodovaní svojvoľne uplatní právo a iného tým poškodí alebo zvýhodní, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.“

²⁸ Návšteva Slovenska (2026), ministerstvo spravodlivosti, súdna rada. Keďže nebolo začaté žiadne trestné konanie, súdna rada neprijala žiadne rozhodnutie o nestíhaní.

²⁹ Správa o právnom štáte 2024, Slovensko, s. 7 a 8. Správa o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 7.

³⁰ Návrh § 326a Trestného zákona stanovuje: „Kto ako sudca, prísediaci sudca alebo rozhodca s úmyslom poškodiť alebo zvýhodniť iného svojvoľne vydá rozhodnutie v zjavnom rozpore s právom, bez akejkoľvek opory v práve alebo vedome ignorujúce znenie ustanovenia právneho predpisu, jeho účel alebo ustálenú súdnu prax, a svojvoľnosť takého rozhodnutia bola vyslovená právoplatným rozhodnutím nadriadeného súdu alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky sa potrestá odňatím slobody na jeden až päť rokov.“

³¹ Benátska komisia (2010), s. 5 a nasl. To znamená, že pred vznesením obžaloby proti sudcovi za akýkoľvek trestný čin musia prokurátori najskôr získať od súdnej rady odôvodnené rozhodnutie, ktorým udelí súhlas s trestným stíhaním.

³² Benátska komisia poukázala na to, že trestný čin by nemal zahŕňať situácie, v ktorých sa sudca odchýli od ustálenej judikatúry; požiadavka, aby bol prvok svojvoľnosti potvrdený právoplatným rozhodnutím súdu vyššej inštancie, by sa mala zrušiť; trestný čin by sa mal obmedziť na konanie spočívajúce v nezákonnom poskytnutí výhody alebo spôsobení nevýhody inému. Okrem toho by sa požiadavka predchádzajúceho súhlasu súdnej rady mala obmedziť na trestné konania, ktoré sa týkajú výslovne výkonu súdnych funkcií príslušného sudcu, a súdna rada by mala byť povinná prijať príslušné rozhodnutia o predchádzajúcom súhlase v krátkych lehotách [Benátska komisia (2010), s. 15]. Pozri aj GRECO, 100. plenárne zasadnutie, *ad hoc* správa o Slovenskej republike (pravidlo 34), 28. augusta 2025.

sa trestný čin ohýbania práva v Trestnom zákone zruší, je naďalej mimoriadne dôležité, aby pre prípady, keď sudcovia nesú trestnú zodpovednosť za svoje rozhodnutia, boli vždy zavedené a riadne dodržiavané dostatočné záruky, ktoré zabránia akémukoľvek riziku možného zneužitia³³. Vzhľadom na to, že bol predložený návrh zákona, v ktorom sa zohľadnilo stanovisko Benátskej komisie, a že legislatívny proces prebieha, došlo v súvislosti s týmto odporúčaním k významnému pokroku.

Vyhlásenia politikov voči sudcom a ich rozhodnutiam vyvolávajú obavy, pokiaľ ide o nezávislosť súdnictva. Zúčastnené strany z oblasti súdnictva uviedli, že jednotliví sudcovia vrátane sudcov na súdoch vyšších stupňov boli terčom verejných vyhlásení politikov a predstaviteľov vlády, ktorí ich obviňovali z politickej zaujatosti a vyzývali na ich odvolanie³⁴. Justičné združenia, organizácie občianskej spoločnosti a najvyšší súd poukázali na zastrážujúci účinok takýchto vyhlásení, ktoré môžu ohroziť nezávislosť sudcov pri rozhodovaní³⁵. Súdna rada v niektorých prípadoch takéto vyhlásenia odsúdila ako ohrozujúce nezávislosť súdnictva³⁶.

Právny rámec týkajúci sa právomoci generálneho prokurátora zrušiť právoplatné rozhodnutia nižšie postavených prokurátorov zostal nezmenený. Neprijali sa žiadne legislatívne kroky s cieľom zrevidovať ustanovenia Trestného poriadku, ktoré generálnemu prokurátorovi dávajú právomoc zrušiť právoplatné rozhodnutia prokurátorov nižších stupňov alebo polície³⁷. Zo 656 návrhov zaregistrovaných na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) generálny prokurátor vyhovel v roku 2025 návrhom na zrušenie v 110 prípadoch. V 18 prípadoch generálny prokurátor zrušil rozhodnutia o vznesení obvinenia. V ďalších 22 prípadoch zrušil rozhodnutia o zastavení trestného konania z dôvodu skrátenia premlčacích lehôt, ktoré sa zaviedli reformou Trestného zákona z roku 2024, čo viedlo k pokračovaniu konaní týkajúcich sa trestných činov ovplyvňujúcich finančné záujmy Európskej únie³⁸. Vláda a generálny prokurátor zdôraznili prínosy tejto právomoci ako prostriedku nápravy nezákonnosti konania. Na druhej strane, Rada prokurátorov Slovenskej republiky (ďalej len „rada prokurátorov“) uznala význam tejto právomoci, upozornila však, že jej uplatňovanie proti rozhodnutiam o obžalobe spôsobuje preťahy a môže dokonca zabrániť tomu, aby sa veci napokon dostali pred súdy³⁹. Nové oddelenie závažnej trestnej činnosti⁴⁰, ktoré je zložené z 11 prokurátorov, z ktorých 8 sú bývalými prokurátormi Úradu špeciálnej prokuratúry (ÚŠP), pokračuje v zabezpečovaní metodického dohľadu nad konaniami pred Špecializovaným trestným súdom. Tomuto

³³ Benátska komisia (2010), bod 13 a nasl.

³⁴ Návšteva Slovenska, najvyšší súd, Za otvorenú justíciu, Via Iuris a Investigatívne centrum Jána Kuciaka. Združenie sudcov (2026), písomný príspevok, s. 9. Vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 11 a nasl.

³⁵ Združenie sudcov (2026), písomný príspevok, s. 9, najvyšší súd (2026), návšteva Slovenska, Za otvorenú justíciu, Via Iuris, Transparency International Slovensko.

³⁶ Napríklad rozhodnutia súdnej rady (2025) č. 258/2025, č. 259/2025, č. 49/2025, č. 166/2025, č. 93/2025, č. 331/2025, č. 214/2025. Vyjadrili sa aj predseda súdnej rady alebo jednotliví členovia súdnej rady. V tejto súvislosti sa v analýze združenia Via Iuris dospelo k záveru, že súdna rada pri posudzovaní útokov uplatňuje nejednotné normy, čím svoju prax nezosúlaďuje so zavedenými normami, ako sú napríklad normy Európskeho súdu pre ľudské práva. Via Iuris (2026), písomný príspevok, s. 11.

³⁷ § 363 a nasl. Trestného poriadku. Generálna prokuratúra (2026), písomný príspevok, s. 8. Pozri aj Správu o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 8.

³⁸ Generálna prokuratúra (2026a), doplňujúci písomný príspevok Slovenska k Správe o právnom štáte 2026, vecné pripomienky k návrhu kapitoly.

³⁹ Návšteva Slovenska, rada prokurátorov.

⁴⁰ Toto bolo zriadené zákonom v rámci generálnej prokuratúry po zrušení Úradu špeciálnej prokuratúry (ÚŠP) v roku 2024.

oddeleniu však chýba autonómia, ktorú mal jej predchodca⁴¹, a rozhodnutia o tom, ktoré prípady sa mu pridelia, sa naďalej vykonávajú *ad hoc* a bez objektívnych kritérií⁴². Rada prokurátorov poukázala na dlhodobé dôsledky zrušenia Úradu špeciálnej prokuratúry (ÚŠP), a to vrátane straty odborných znalostí a inštitucionálnej pamäti a rozdrobenia agendy v oblasti závažnej trestnej činnosti medzi nepripravené regionálne úrady⁴³.

Kvalita

Zber údajov o účinkoch reformy súdnej mapy z roku 2023 stále prebieha. Mnohé zainteresované strany oceňujú pozitívne účinky reformy súdnej mapy, ako sú napríklad vyššia miera špecializácie a zriadenie správnych súdov⁴⁴. Poukazujú však aj na výzvy týkajúce sa prístupnosti niektorých súdov⁴⁵ a dĺžky konaní pred správnymi súdmi⁴⁶. V snahe aspoň čiastočne riešiť problém voľných pracovných miest na správnych súdoch vláda zvažuje zmeny, ktorými by sa uľahčila mobilita sudcov z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd⁴⁷. Zmenami zákonov v oblasti justície prijatými v septembri 2025 sa zároveň zaviedli zmeny v zložení senátov okresných súdov s cieľom zabezpečiť fungovanie malých súdov⁴⁸. Pokiaľ ide o hodnotenie reformy, zainteresované strany poukázali na nedostatok údajov, a to tak v súvislosti s prípravou reformy⁴⁹, ako aj po jej vykonaní⁵⁰. Ministerstvo spravodlivosti v súčasnosti zhromažďuje údaje o účinkoch reformy súdnej mapy za rok 2025⁵¹.

Snahy o zvýšenie úrovne digitalizácie justičného systému pokračujú. Úroveň digitalizácie justičného systému je vo všeobecnosti vysoká, najmä pokiaľ ide o nástroje elektronickej komunikácie na súdoch a prokuratúre, ako aj o digitálne riešenia na začatie a sledovanie súdnych vecí⁵², no v trestných veciach by sa mohla výrazne zlepšiť⁵³. V rámci záväzkov Slovenska vyplývajúcich z plánu obnovy a odolnosti bol v októbri 2025 zavedený digitálny insolvenčný register⁵⁴ a od decembra 2025 je v prevádzke digitálny informačný systém, ktorý sudcom poskytuje relevantné odborné podklady potrebné na ich rozhodovanie⁵⁵. Bol prijatý nový zákon o obchodnom registri, ktorým sa rozširujú možnosti prepojenia s inými registrami s cieľom znížiť administratívnu záťaž⁵⁶. Práce na elektronickej vyšetrovacom spise sa oneskorili a spustenie pilotného projektu elektronickej vyšetrovacieho spisu bolo

⁴¹ Treba uviesť, že bývalý Úrad špeciálnej prokuratúry (ÚŠP) viedol špeciálny prokurátor, ktorého menovala národná rada. Navyše generálny prokurátor nemal právomoc vydávať pokyny v prebiehajúcich veciach patriacich do právomoci prokurátorov ÚŠP.

⁴² Návšteva Slovenska, generálna prokuratúra. Porovnávací prehľad systémov pridelovania vecí na prokuratúrach je znázornený na obrázku 57 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026.

⁴³ Návšteva Slovenska, rada prokurátorov.

⁴⁴ Návšteva Slovenska, Slovenská advokátska komora, najvyšší správny súd a Via Iuris.

⁴⁵ Návšteva Slovenska, súdna rada, Via Iuris a najvyšší súd.

⁴⁶ Návšteva Slovenska, najvyšší súd a Via Iuris. Združenie sudcov (2026), písomný príspevok, s. 11.

⁴⁷ Návšteva Slovenska, ministerstvo spravodlivosti.

⁴⁸ Tamže.

⁴⁹ Návšteva Slovenska, Združenie sudcov.

⁵⁰ Návšteva Slovenska, najvyšší súd a najvyšší správny súd.

⁵¹ Návšteva Slovenska, ministerstvo spravodlivosti.

⁵² Obrázky 42, 43, 44, 46 a 47 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026.

⁵³ Obrázok 45 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026.

⁵⁴ Zákon č. 240/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 20.

⁵⁵ Tamže.

⁵⁶ Vláda SR (2026a).

odložené. V oblasti trestných vecí prebieha prepojenie informačných systémov polície a prokuratúry⁵⁷.

Efektívnosť

Hoci justičný systém naďalej čelí určitým výzvam, pokiaľ ide o jeho efektívnosť, a to najmä v správnych veciach, dosiahli sa ďalšie zlepšenia. Čas na vyriešenie občianskoprávných a obchodných vecí na prvom stupni sa ešte skrátil (zo 173 dní v roku 2023 na 151 dní v roku 2024). Odhadovaný čas na vyriešenie správnych vecí na prvom stupni sa skrátil z 1 040 dní v roku 2023 na 860 dní v roku 2024, zostáva však jedným z najdlhších v EÚ. Navyše miera vyriešenia správnych vecí vzrástla zo 74 % v roku 2023 na 93 % v roku 2024, čo naznačuje, že súdy boli schopné riešiť väčší počet nových vecí než v predchádzajúcom roku. Na trestných súdoch prvého stupňa bola v roku 2024 priemerná dĺžka konania v užšej kategórii prípadov podplácania 366 dní⁵⁸. Podľa zainteresovaných strán sú zdĺhavé konania spôsobené nedostatočnou špecializáciou a vysokou pracovnou záťažou na súdoch⁵⁹.

II. PROTIKORUPČNÝ RÁMEC

Odborníci, občania aj výkonní riaditelia podnikov vnímajú úroveň korupcie vo verejnom sektore aj naďalej ako vysokú. V Indexe vnímania korupcie z roku 2025, ktorý zostavila organizácia Transparency International, dosiahlo Slovensko 48 bodov zo 100 a umiestnilo sa na 23. mieste v Európskej únii a na 61. mieste vo svete⁶⁰. Toto vnímanie sa za posledných päť rokov zhoršilo. Z osobitného prieskumu Eurobarometra na tému korupcie z roku 2026 vyplýva, že 78 % respondentov považuje korupciu vo svojej krajine za veľmi rozšírenú (priemer EÚ je 71 %) a 32 % respondentov sa cíti byť osobne dotknutých korupciou v bežnom živote (priemer EÚ je 30 %). Pokiaľ ide o podniky, 88 % spoločností sa domnieva, že korupcia je rozšírená (priemer EÚ je 65 %), a 61 % spoločností považuje korupciu za problém pri svojom podnikaní (priemer EÚ je 37 %). 31 % respondentov si navyše myslí, že sa vedie dostatok úspešných trestných stíhaní, ktoré by mali odrádzať ľudí od korupčných praktík (priemer EÚ je 38 %), zatiaľ čo 10 % spoločností sa domnieva, že ľudia a podniky pristihnuté pri podplácaní vysokopostaveného úradníka sú primerane potrestané (priemer EÚ je 31 %)⁶¹.

Bola prijata nová národná protikorupčná stratégia na roky 2026 – 2029, ako aj súvisiaci akčný plán⁶². Stratégia bola prijatá 21. januára 2026 po verejnej konzultácii, ktorá prebehla v súlade so štandardným legislatívnym postupom a v rámci štandardnej lehoty na konzultácie. Vychádza z národnej protikorupčnej stratégie na roky 2019 – 2023, v rámci ktorej sa úlohy realizujú na úrovni jednotlivých ministerstiev, a je doplnená akčným plánom, ktorým sa bude hodnotiť pokrok na 15 ministerstvách. Podľa vlády je hlavným cieľom tejto stratégie vybudovať dôveryhodné, transparentné a odolné verejné inštitúcie. Stratégia je založená na štyroch pilieroch, ktorými sú budovanie a posilňovanie kapacít, vzdelávanie a komunikácia, riadenie korupčných rizík, zber dát a monitoring. Úrad vlády vydal metodické

⁵⁷ Generálna prokuratúra (2026), písomný príspevok, s. 22.

⁵⁸ Obrázok 21 porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026.

⁵⁹ Slovenská obchodná komora (2026), písomný príspevok, s. 1. Návšteva Slovenska, Iniciatíva za právny štát.

⁶⁰ Úroveň vnímanej korupcie sa kategorizuje takto: nízka (nad 79), relatívne nízka (79 – 60), relatívne vysoká (59 – 50), vysoká (menej ako 50).

⁶¹ Údaje z osobitného prieskumu Eurobarometra 573 (2026) a bleskového prieskumu Eurobarometra 582 (2026).

⁶² Uznesenie vlády č. 31/2026.

odporúčanie týkajúce sa riadenia rizika korupcie, ktorého cieľom je slúžiť ako prepojenie medzi protikorupčnými zákonmi a inštitucionálnou praxou⁶³.

Riziká, ktoré už boli identifikované skôr v súvislosti s trestným právom a inštitucionálnymi reformami z roku 2024, sa naďalej prejavujú. Hoci zo štatistík, ktoré poskytla vláda⁶⁴ aj generálna prokuratúra⁶⁵, vyplýva, že v rokoch 2024 až 2025 sa počet odhalených a vyriešených trestných činov korupcie mierne zvýšil, tieto čísla zostávajú v porovnaní so situáciou pred reformami z roku 2024 stále nižšie. Podľa údajov zverejnených generálnou prokuratúrou sa počas obdobia troch rokov výrazne znížil počet obvinení⁶⁶ a podaných obžalôb⁶⁷, ako aj počet osôb odsúdených⁶⁸ v korupčných prípadoch. Niektoré zainteresované strany považujú tento pokles za priamy dôsledok reforiem prijatých v roku 2024, najmä zmien trestného práva a zrušenia Národnej kriminálnej agentúry (NAKA)⁶⁹ a Úradu špeciálnej prokuratúry (ÚŠP). Tvrdia, že súčasný nedostatok odborných znalostí a špecializácie, najmä medzi vyšetrovateľmi a operatívami regionálnych riaditeľstiev polície, má negatívny vplyv na účinné odhaľovanie a vyšetrovanie korupčných prípadov⁷⁰. V tejto súvislosti sa zrušením Úradu špeciálnej prokuratúry oslabili prínosy vyplývajúce z nazhromaždených odborných znalostí a profesionálnych vzťahov s príslušnými orgánmi presadzovania práva, ktoré prokurátori Úradu špeciálnej prokuratúry budovali viac ako 20 rokov⁷¹. Na odstránenie týchto nedostatkov sa prijímajú určité nápravné opatrenia, medzi ktoré patrí posúdenie súčasnej špecializácie a odborná príprava v oblasti odhaľovania a vyšetrovania trestných činov korupcie, odborná príprava organizovaná Úradom boja proti organizovanej kriminalite (ÚBOK)⁷², nariadenie prezidenta policajného zboru, ktorým sa zavádza formálna špecializácia vyšetrovateľov a operatívnych pracovníkov na regionálnych riaditeľstvách polície v oblasti trestných činov korupcie, a pokyny generálneho prokurátora týkajúce sa špecializácie prokurátorov na trestné činy korupcie⁷³. Hoci sa počet odhalených trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie mierne zvýšil⁷⁴, dva prípady, ktoré úrad OLAF postúpil ÚBOK-u a prokuratúre na ďalšie konanie, boli nedávno zamietnuté z dôvodu uplynutia premlčacej lehoty. Mandát súčasného európskeho prokurátora zo Slovenska sa skončí koncom júla 2026, Slovensko však zatiaľ nenominovalo troch kandidátov, z ktorých bude vybraný budúci európsky prokurátor.

⁶³ Úrad vlády SR (2025).

⁶⁴ Vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 30.

⁶⁵ Vláda SR (2026), písomný príspevok, príloha „Štatistiky prípadov korupcie“.

⁶⁶ 2022: 168, 2025: 42 (–75 %); Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 66.

⁶⁷ 2022: 83, 2025: 26 (–69 %), tamže.

⁶⁸ 2022: 118, 2025: 38 (–68 %), tamže.

⁶⁹ Generálna prokuratúra, vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 66. Ministerstvo spravodlivosti považuje pokles počtu prípadov za výsledok zlepšenia kvalitatívneho aspektu dôkazov. Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 69. Ministerstvo považuje kolísanie počtu odhalených trestných činov korupcie za krátkodobú odchýlku v rámci prirodzenej variability štatistických údajov. Vláda SR (2025), písomný príspevok, s. 29.

⁷⁰ Skupina GRECO v tejto súvislosti poukázala na „značne nízky počet hlásení a vyšetrovaní zaznamenaných k marcu 2024 a počas celého roka 2025“ a domnieva sa, že len odborná príprava už nestačí a mala by sa doplniť o vypracovanie plánu špecializácie policajtov vrátane analytikov a operatívov. GRECO (2025a), bod 129. Generálny prokurátor ostro skritizoval stav inštitucionálneho rámca a boj proti korupcii. Návšteva Slovenska, generálny prokurátor.

⁷¹ GRECO (2025a), bod 109.

⁷² Vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 50.

⁷³ Pokyn generálneho prokurátora por. č. 17/2025. Pozri aj bod 121 správy skupiny GRECO (2025a), v ktorom sa odporúča „vypracovať formálny plán špecializácie a ďalšieho odborného vzdelávania prokurátorov s cieľom zabezpečiť dodržiavanie protikorupčných noriem“.

⁷⁴ 2022: 37, 2025: 42 (+14 %), vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 68.

V súvislosti s odporúčaním týkajúcim sa účinného vyšetrovania a stíhania prípadov veľkej korupcie v záujme dosiahnutia presvedčivých výsledkov sa nedosiahol žiadny pokrok⁷⁵. Generálny prokurátor v roku 2025 naďalej využíval svoje právomoci na rušenie konečných rozhodnutí polície a prokuratúry, ktoré boli považované za nezákonné⁷⁶. V súčasnosti sa v tejto súvislosti neplánujú žiadne zmeny právneho rámca⁷⁷. Súčasne sa tieto právomoci využívali aj na zabezpečenie pokračovania alebo obnovenia trestného stíhania v prípadoch poškodzujúcich finančné záujmy Únie⁷⁸. Polícia v roku 2025 nezistila žiadne nové prípady veľkej korupcie⁷⁹. Generálna prokuratúra a zainteresované strany sa domnievajú, že okrem vplyvu inštitucionálnych zmien môže vyšetrovaniu zložitých korupčných prípadov brániť aj výrazne skrátená premlčacia lehota v prípade trestných činov korupcie, ktorá je výsledkom reformy trestného práva z roku 2024⁸⁰. Zaviedli sa zmeny⁸¹ Trestného poriadku týkajúce sa inštitútu spolupracujúceho svedka, ktoré poskytujú obvineným osobám, ktoré významne spolupracujú s orgánmi, možnosť využiť konkrétne právne výhody. Tieto zmeny, ktorých platnosť je v súčasnosti pozastavená počas trvania preskúmania ústavnosti, by mohli ešte viac oslabiť účinnosť vyšetrovania prípadov veľkej korupcie a obmedziť rozsah prípustných dôkazov⁸². Napriek prebiehajúcemu preskúmaniu ústavným súdom navrhla vláda ďalšie zmeny týkajúce sa spolupracujúcich svedkov. Hoci vláda oznámila, že jej zámerom je posilniť právnu istotu, zodpovednosť a dôveru verejnosti a popritom zachovať účinnosť spolupráce s orgánmi presadzovania práva, zdá sa, že týmito zmenami sa neriešia už skôr identifikované obavy⁸³. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že v súvislosti s odporúčaním vydaným v predchádzajúcich rokoch sa nedosiahol žiadny pokrok.

Zmeny právnych predpisov o ochrane oznamovateľov boli po vyjadrení obáv na vnútroštátnej aj európskej úrovni napokon zrušené. Vláda v rokoch 2023⁸⁴ a 2025⁸⁵ zaviedla novely zákona o oznamovateľoch, ktorých cieľom nebola len zmena rámca ochrany (a to aj v prípade osôb, ktorým bola udelená ochrana podľa zákona platného v tom čase), ale aj zmena inštitucionálnej štruktúry. V dôsledku obáv vyjadrených na vnútroštátnej aj európskej úrovni bol jeden pozmeňujúci návrh stiahnutý ešte pred jeho prijatím, zatiaľ čo druhý bol zrušený ešte pred nadobudnutím účinnosti po tom, čo Európska komisia začala

⁷⁵ V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporúčalo „zabezpečiť účinné a nezávislé vyšetrovanie a stíhanie prípadov veľkej korupcie v záujme dosiahnutia presvedčivých výsledkov, a to aj predchádzaním neprimeranému zasahovaniu a obmedzením využívania právomocí generálneho prokurátora na rušenie konečných rozhodnutí vyšetrovateľov a prokurátorov“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia nedosiahol v rokoch 2025, 2024 a 2023 žiadny pokrok.

⁷⁶ Využívanie týchto právomocí, ktoré môže spomaliť alebo sťažiť vyšetrovacie a stíhanie, naďalej vyvoláva obavy medzi zainteresovanými stranami. Návšteva Slovenska, Transparency International, Zastavme Korupciu a rada prokurátorov.

⁷⁷ Návšteva Slovenska, ministerstvo spravodlivosti.

⁷⁸ V 22 prípadoch boli rozhodnutia dozorujúcich prokurátorov o zastavení trestného stíhania z dôvodu premlčania zrušené vzhľadom na prepojenie s finančnými záujmami EÚ, vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 9.

⁷⁹ Ministerstvo spravodlivosti sa domnieva, že absenciu novo odhalených prípadov nemožno považovať za zlyhanie zo strany orgánov presadzovania práva, keďže môže byť aj dôsledkom neexistencie tohto druhu trestnej činnosti; generálna prokuratúra, vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 28.

⁸⁰ Generálna prokuratúra, vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 69. V dôsledku týchto zmien bolo pozastavených a ukončených približne 3 000 trestných konaní. Návšteva Slovenska, Zastavme korupciu.

⁸¹ Pozmeňujúci zákon č. 416/2025 Z. z.

⁸² Generálna prokuratúra, vláda SR (2026), písomný príspevok, s. 70. Hoci prebieha preskúmanie ústavnosti, vláda navrhla ďalšie zmeny.

⁸³ Legislatívny proces LP/2026/124.

⁸⁴ Úrad na ochranu oznamovateľov (2023).

⁸⁵ Zákon č. 376/2025 Zb.

postup v prípade nesplnenia povinnosti za porušenie smernice o oznamovateľoch a Charty základných práv Európskej únie, ktorý bol následne uzavretý⁸⁶. Hoci tieto novely nenadobudli právny účinok, zainteresované strany sa domnievajú, že tento vývoj môže ohroziť dôveru v stabilitu právneho rámca a inštitúcií, ktoré sú zodpovedné za zabezpečenie ochrany oznamovateľov, čo môže odradiť od oznamovania porušovania práva, a tým sťažiť odhaľovanie trestnej činnosti⁸⁷.

V súvislosti s odporúčaním regulovať lobistické činnosti sa nedosiahol žiadny pokrok⁸⁸.

Lobizmus stále nie je na Slovensku regulovaný. Vláda sa vo svojom programovom vyhlásení z roku 2023 zaviazala, že navrhne právne predpisy s cieľom regulovať kontakty verejných činiteľov s osobami zastupujúcimi záujmy jednotlivcov alebo organizácií v záujme posilnenia transparentnosti rozhodovacieho procesu⁸⁹. Podnikli sa prvé kroky v rámci prípravy návrhu zákona, napríklad uverejnením základných zásad plánovanej legislatívy⁹⁰. Zatiaľ však nebol prijatý žiadny legislatívny návrh na prerokovanie legislatívneho aktu⁹¹. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že v súvislosti s odporúčaním vydaným v predchádzajúcich rokoch sa dosiahol obmedzený pokrok.

V súvislosti s odporúčaním reformovať slovenskú legislatívu upravujúcu konflikty záujmov sa dosiahol určitý ďalší pokrok⁹².

V auguste 2025 bol prijatý Kódex správania sa osôb vo vysokých verejných funkciách⁹³. Kódex vychádza zo súboru všeobecných zásad, ktoré zahŕňajú presadzovanie verejného záujmu, zmysel pre službu, česťnosť a poctivosť, ako aj objektívnosť⁹⁴. Kódex je však nezáväzný⁹⁵ a neobsahuje ustanovenia upravujúce kontakty s tretími stranami. Premiér a vláda sú konečnými subjektmi výkladu jeho uplatňovania, pričom vymedzujú zásady a význam kľúčových pojmov. V januári 2026 bol prijatý Etický kódex poslanca Národnej rady Slovenskej republiky⁹⁶, ktorého pravidlá siahajú od požiadavky na slušné správanie počas parlamentnej rozpravy až po zákaz uzatvárania dohôd s cieľom využiť parlamentný mandát na presadzovanie súkromných záujmov inej osoby⁹⁷. Celkovo sú pravidlá týkajúce sa konfliktu záujmov naďalej roztrieštené, pričom niektoré aspekty sú upravené v rezortných právnych aktoch, etických kódexoch a usmerneniach pre

⁸⁶ INFR(2026)2012. Po tom, čo Národná rada SR zrušila napadnutú zmenu, v dôsledku čoho sa obnovil právny status *quo ante*, sa postup v prípade nesplnenia povinnosti 8. júla 2026 uzatvoril.

⁸⁷ Návšteva Slovenska, Úrad na ochranu oznamovateľov, Transparency International a Zastavme korupciu.

⁸⁸ V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporučilo „predložiť návrhy na reguláciu lobizmu [...]“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia nedosiahol v rokoch 2025, 2024 a 2023 žiadny pokrok.

⁸⁹ Vláda SR (2023).

⁹⁰ Vláda SR (2025). V súlade s týmito základnými zásadami by budúca legislatíva mala obsahovať vymedzenie pojmov „lobista“ a „lobistická činnosť“, práva a povinnosti lobistov, stanovovať postupy registrácie lobistov, ako aj sankcie za nedodržanie týchto pravidiel.

⁹¹ V legislatívnom pláne slovenskej vlády na rok 2026 nie je v tejto súvislosti zahrnutý žiadny legislatívny návrh, LP/2025/643.

⁹² V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporučilo „pokračovať v prebiehajúcom úsilí o reformu pravidiel konfliktov záujmov“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia dosiahol určitý pokrok v roku 2025, pričom v roku 2024 sa nedosiahol žiadny pokrok.

⁹³ Uznesenie vlády č. 415/2025.

⁹⁴ Kódex navyše vychádza zo zásady vyššej miery starostlivosti, zásady zodpovednosti za svoje konanie a rozhodovanie, zásady transparentnosti, zásady slušnosti a inklúzie, a zásady líderstva.

⁹⁵ V kódexe sa neuvádzajú žiadne sankcie ani zodpovednosť.

⁹⁶ Zákon č. 34/2026 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

⁹⁷ Správa o právnom štáte 2025, s. 13 a 14.

sudcov, prokurátorov a členov daňovej a colnej správy⁹⁸. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že v súvislosti s odporúčaním vydaným v predchádzajúcich rokoch sa dosiahol určitý ďalší pokrok.

V súvislosti s odporúčaním posilniť slovenský systém podávania majetkových priznaní sa nedosiahol žiadny pokrok⁹⁹. Vláda sa vo svojom programovom vyhlásení z roku 2023¹⁰⁰ zaviazala zaviesť jednotné pravidlá pre podávanie majetkových priznaní verejnými činiteľmi s osobitným dôrazom na digitalizáciu majetkových priznaní. Vláda opätovne poukazuje na rozpočtové obmedzenia, ktoré bránia pokroku v tejto oblasti¹⁰¹. Systém majetkových priznaní poslancov národnej rady, sudcov, prokurátorov, verejných činiteľov a štátnych zamestnancov zostáva decentralizovaný a roztrieštený¹⁰². V parlamente sa momentálne rokuje o návrhu právneho predpisu, ktorým by sa mohol ešte viac obmedziť prístup verejnosti k majetkovým priznaniam, čo by viedlo k zníženiu transparentnosti a obmedzeniu možností dohľadu¹⁰³. Z uvedeného dôvodu sa nedosiahol žiadny pokrok, pokiaľ ide o súvisiace odporúčanie¹⁰⁴.

Pokročili prípravy na zmeny zákona o financovaní politických strán. Pozmeňujúci návrh zákona o politických stranách bol v polovici roka 2025 predložený na verejnú konzultáciu¹⁰⁵. Zvýšila by sa ním hranica pre získanie finančných príspevkov zo štátneho rozpočtu politickými stranami z troch na päť percent hlasov získaných vo voľbách (pričom päť percent predstavuje volebné kvórum). Pred predložením legislatívneho návrhu národnej rade sa plánuje usporiadanie stretnutí odborníkov pri okrúhlych stoloch¹⁰⁶. Pokiaľ ide o financovanie volebných kampaní, zainteresované strany naďalej poukazujú na nedostatok účinnej kontroly, presadzovania predpisov a dohľadu, ako aj na prípady obchádzania povinnosti týkajúcej sa transparentnosti financovania kampaní politických strán prostredníctvom netransparentného financovania kampaní smerovaného cez spoločnosti prepojené s politickými stranami¹⁰⁷.

Národná rada sa stále zaoberá legislatívnymi zmenami, ktoré majú zabrániť korupcii v poľnohospodárstve¹⁰⁸. Poľnohospodárstvo sa na Slovensku vo všeobecnosti aj naďalej

⁹⁸ V prípade verejných činiteľov pozri ústavný zákon č. 357/2004, v prípade štátnych zamestnancov zákon č. 55/2017, v prípade polície zákon č. 73/1998 a v prípade sudcov pozri zákon č. 385/2000. Podrobné odporúčania vrátane rozšírenia vymedzenia pojmu „konflikt záujmov“ a rozsahu nezlučiteľnosti sa uvádzajú aj v UNCAC (2023), s. 10. V návrhu akčného plánu na roky 2026 – 2029 sa navrhuje aktualizácia etického kódexu štátneho zamestnanca a etického kódexu príslušníka Policajného zboru.

⁹⁹ V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporučilo „posilniť systém podávania a overovania majetkových priznaní [...]“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia nedosiahol žiadny pokrok v rokoch 2025 a 2024.

¹⁰⁰ Vláda SR (2023).

¹⁰¹ Návšteva Slovenska, Úrad vlády SR, oddelenie prevencie korupcie.

¹⁰² Právne predpisy obsahujú osem rôznych noriem alebo právnych predpisov pre rôzne kategórie osôb, na ktoré sa táto povinnosť vzťahuje, pričom v každej sa vyžaduje poskytnutie iného množstva informácií a odlišný stupeň zverejňovania. Správa o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 14, uvádzané od roku 2021.

¹⁰³ Pokračujú aj legislatívne zmeny katastrálneho zákona, ktorými sa obmedzuje prístup k informáciám o vlastníctve nehnuteľností uvedených v katastri, a to prostredníctvom povinností týkajúcich sa povinnej autentifikácie. Tieto zmeny boli predložené Národnej rade Slovenskej republiky 7. januára 2026, ministerstvo poľnohospodárstva (2026), písomný príspevok, s. 1. Vláda vysvetľuje nutnosť týchto obmedzení obavami o bezpečnosť, Správa o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 14.

¹⁰⁴ Podobne aj v bode 64 správy skupiny GRECO (2025b) sa orgány vyzývajú k tomu, aby dosiahli hmatateľný pokrok pri posilňovaní systému majetkových priznaní.

¹⁰⁵ Legislatívny proces LP/2025/344.

¹⁰⁶ Návšteva Slovenska, ministerstvo vnútra.

¹⁰⁷ Návšteva Slovenska, Transparency International a Zastavme korupciu.

¹⁰⁸ Zmeny zákona o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách; zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov,

zaraduje medzi oblasti s vysokým rizikom korupcie a podvodov¹⁰⁹. V roku 2025 sa začalo niekoľko nových vyšetrovaní¹¹⁰. Vďaka praxi zverejňovania nájomných zmlúv podpísaných Slovenským pozemkovým fondom sa zvýšila transparentnosť, pričom možno monitorovať voľné a prenajaté pozemky. Tento pokrok však obmedzuje nefunkčnosť systémov na geolokalizáciu prenajatých pozemkov a prepojenie nájomných zmlúv s katastrom.

Pravidlami verejného obstarávania sa stanovujú vysoké prahové hodnoty pre požiadavky na uverejnenie, čo má negatívny vplyv na transparentnosť a hospodársku súťaž, pričom korupcia naďalej predstavuje vysoké riziko pre podniky. Z rýchleho prieskumu Eurobarometra o postojoch podnikov ku korupcii v EÚ vyplýva, že 40 % spoločností na Slovensku (priemer v EÚ je 30 %) si myslí, že korupcia im v posledných troch rokoch v praxi zabránila vyhrať verejné obstarávanie alebo získať verejnú zákazku¹¹¹. Len 31 % spoločností vníma úroveň nezávislosti kontrolného úradu pre verejné obstarávanie (Úrad pre verejné obstarávanie) ako veľmi alebo pomerne dobrú¹¹². Pokiaľ ide o prístup k verejnému obstarávaniu na Slovensku, v prehľade výsledkov jednotného trhu a konkurencieschopnosti sa za rok 2026 uvádza 25 % verejných obstarávaní s jednou ponukou (priemer EÚ je 27 %). Zainteresované strany označujú verejné obstarávanie v odvetviach infraštruktúry, stavebníctva, informačných technológií a zdravotníctva za oblasti s vysokým rizikom korupcie na Slovensku¹¹³. Niektorí zástupcovia podnikateľskej sféry nie sú spokojní s tým, čo vnímajú ako nečinnosť verejných orgánov pri zlepšovaní protikorupčného rámca napriek negatívnym trendom vývoja kľúčových ukazovateľov a zároveň ako nedostatok predvídateľnosti vzhľadom na časté využívanie skrátených legislatívnych konaní¹¹⁴. Zmeny zákona o verejnom obstarávaní a súvisiaceho zákona o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície naďalej čelia kritike, keďže vyvolávajú obavy v súvislosti s účinnými zárukami proti korupcii a zvýhodňovaniu, čo môže ohroziť spravodlivý a konkurenčný trh¹¹⁵. Zmluvy o poskytovaní poradenských služieb obstarávaných verejnými orgánmi sa zadávajú malému počtu firiem, čo im v súťažiach obchodnej povahy umožňuje ponúknuť nižšie ceny ako konkurencia¹¹⁶. Hoci Úrad pre verejné obstarávanie odporúča zverejňovať aj verejné obstarávania pod prahovými hodnotami, ktoré sa zmenami zvýšili, v praxi sa táto zákonná povinnosť na značnú časť súťaží nevzťahuje¹¹⁷.

poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov; nariadenia vlády o podmienkach prenájmania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom.

¹⁰⁹ Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) v roku 2024 ukončil rozsiahle vyšetrovanie prípadov týkajúcich sa platieb v oblasti poľnohospodárstva. Úrad OLAF od roku 2019 vydával finančné a administratívne odporúčania s cieľom zabezpečiť nápravu, pokiaľ ide o podvody a nezrovnalosti v súvislosti s rozpočtom EÚ, a poukázať na nedostatky pri správe, monitorovaní a kontrole príslušných finančných prostriedkov.

¹¹⁰ EPPO (2025).

¹¹¹ Rýchly prieskum Eurobarometra 557 o postoji podnikov ku korupcii v EÚ (2025).

¹¹² Obrázok 59 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026.

¹¹³ Návšteva Slovenska, vláda SR a Transparency International. Pozri aj Správu o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 16.

¹¹⁴ Návšteva Slovenska, Iniciatíva za právny štát, Republiková únia zamestnávateľov a Americká obchodná komora.

¹¹⁵ Návšteva Slovenska, Via Iuris a Zastavme korupciu. V niektorých prípadoch je táto hranica v praxi osemkrát vyššia než predtým, čo sa považuje za situáciu, ktorá má vplyv na transparentnosť. Návšteva Slovenska, Iniciatíva za právny štát, Republiková únia zamestnávateľov a Americká obchodná komora.

¹¹⁶ Návšteva Slovenska, Iniciatíva za právny štát, Republiková únia zamestnávateľov a Americká obchodná komora.

¹¹⁷ Návšteva Slovenska, Úrad pre verejné obstarávanie.

III. PLURALITA A SLOBODA MÉDIÍ

Rozšírili sa právomoci regulačného orgánu pre médiá. V záujme zosúladenia s európskym aktom o slobode médií sa zmenami zákona o mediálnych službách a zákona o publikáciách rozšírili právomoci regulačného orgánu pre médiá, ktorým je Rada pre mediálne služby, a to o monitorovanie dodržiavania záruk nezávislého fungovania verejnoprávneho vysielateľa, ako aj o monitorovanie pridelenia verejných finančných prostriedkov na štátnu reklamu¹¹⁸. Touto zmenou sa okrem iného zaviedli konkrétne pravidlá týkajúce sa transparentnosti financovania štátnej reklamy a upravili sa povinnosti poskytovateľov systémov merania sledovanosti¹¹⁹. V súčasnosti nie je funkčný ani verejne dostupný register pridelených finančných prostriedkov na štátnu reklamu, ani zjednotený register týkajúci sa transparentnosti vlastníctva médií v súvislosti so všetkými médiami, hoci práce na oboch registroch stále prebiehajú¹²⁰. Rada pre mediálne služby zaradila v roku 2025 Asociáciu na ochranu novinárskej etiky (AONE) do zoznamu samoregulačných orgánov¹²¹. Do parlamentu bol 7. novembra 2025 predložený návrh zákona, ktorým by sa v prípade jeho schválenia zaviedlo niekoľko štrukturálnych zmien do národného regulačného orgánu pre médiá, ktorý by sa stal „Národným mediálnym úradom“. V návrhu zákona sa navrhuje zriadenie rozhodovacieho orgánu zloženého z jednej osoby, čím by sa všetky tieto právomoci sústredili do rúk predsedu úradu, a stanovenie všeobecne formulovaných pravidiel pre odvolanie predsedu. O odvolaniach proti rozhodnutiam regulačného orgánu by rozhodovala kolektívna rada, ktorá by pôsobila ako druhostupňový orgán. Zainteresované strany uviedli, že navrhnuté ustanovenia v ich súčasnej podobe predstavujú riziko ohrozenia nezávislosti regulačného orgánu¹²². V januári 2026 bol kontroverzne odvolaný riaditeľ regulačného orgánu¹²³. Vzhľadom na tieto udalosti sa v rámci Monitorovania plurality médií 2026 zvýšila úroveň rizika, pokiaľ ide o nezávislosť regulačného orgánu, a to z „veľmi nízkeho“ na „stredne nízke“ riziko¹²⁴.

Obavy týkajúce sa autonómie verejnoprávnych médií zostali nevyriešené¹²⁵. Niekoľko zainteresovaných strán naďalej vyjadrovalo obavy v súvislosti so zákonom o Slovenskej televízii a rozhlase (ďalej len „STVR“)¹²⁶, ktorý nadobudol účinnosť v júli 2024 a ktorým bola zrušená predchádzajúca inštitúcia (RTVS). Poukazujú na jeho dôsledky z hľadiska nezávislosti verejnoprávneho vysielateľa, najmä pokiaľ ide o postupy vymenúvania a odvolávania, ako aj zavedený systém financovania¹²⁷. Táto otázka bola predmetom

¹¹⁸ Zákon č. 256/2025 Z. z. z 10. septembra 2025, ktorým sa mení zákon o mediálnych službách a zákon o publikáciách.

¹¹⁹ Rada pre mediálne služby bola v júli 2024 vymenovaná za koordinátora digitálnych služieb.

¹²⁰ Návšteva Slovenska, ministerstvo kultúry. Kým sa táto práca nedokončí, informácie o vlastníckych štruktúrach poskytovateľov mediálnych služieb a ich konečných užívateľoch výhod sú verejne dostupné prostredníctvom samostatných registrov.

¹²¹ Opčný protokol k Etickému kódexu novinára o ochrane ľudskej dôstojnosti, ľudskosti a maloletých a Druhý opčný protokol k Etickému kódexu novinára o prístupe verejnosti k informáciám, všestrannosti informácií, názorovej pluralite, objektívnosti a nestrannosti.

¹²² Slovenská Asociácia tlačových a digitálnych médií (2026), písomný príspevok, Medzinárodný tlačový inštitút (2026), písomný príspevok a Reportéri bez hraníc (2026), písomný príspevok.

¹²³ Európska rada pre mediálne služby (2025).

¹²⁴ Monitorovanie plurality médií (2026), s. 17 – 18.

¹²⁵ V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporučilo „posilniť pravidlá a mechanizmy s cieľom obnoviť nezávislé riadenie a redakčnú nezávislosť verejnoprávnych médií a zvýšiť ich ochranu s prihliadnutím na európske normy týkajúce sa verejnoprávnych médií“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia nedosiahol žiadny pokrok v rokoch 2025 a 2024.

¹²⁶ Zákon č. 157/2024 Z. z.

¹²⁷ Medzinárodný tlačový inštitút (2026), písomný príspevok, Reportéri bez hraníc (2026), písomný príspevok a návšteva Slovenska, Investigatívne centrum Jána Kuciaka.

osobitného „systémového varovania“ na platforme Rady Európy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov, na ktoré slovenská vláda odpovedala¹²⁸. Štyridsaťšesť poslancov národnej rady podalo návrh na ústavný súd na začatie konania, v ktorom spochybňujú rôzne ustanovenia zákona o STVR z dôvodu údajného rozporu s ústavou, európskym aktom o slobode médií, Európskym dohovorom o ľudských právach a Chartou základných práv EÚ a v tejto veci prebieha konanie o predbežnom rozhodnutí pred Európskym súdnym dvorom¹²⁹. V rámci Monitorovania plurality médií 2026 sa dospelo k záveru, že súčasná štruktúra riadenia, systém financovania, prepúšťanie a prijímanie zamestnancov, ako aj otázky týkajúce sa nestrannosti a vyváženosti spravodajského obsahu prispievajú k veľmi vysokému skóre rizika v tejto oblasti¹³⁰. Vzhľadom na túto situáciu sa preto v súvislosti s týmto odporúčaním nedosiahol žiadny pokrok.

Ústavný súd zrušil obmedzujúce zmeny zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Zmenami, ktoré nadobudli účinnosť v marci 2025, sa stanovilo, že za niektoré žiadosti o prístup k informáciám možno účtovať poplatky, a to v prípade tzv. mimoriadne rozsiahleho vyhľadávania informácií. Na základe návrhu podaného na ústavnom súde verejným ochrancom práv a skupinou poslancov súd najskôr pozastavil uplatňovanie uvedených ustanovení a nálezom z novembra 2025 zrušil uvedené zmeny ako nesúladne s ústavou¹³¹. Niekoľko zainteresovaných spomenulo zhoršenie z hľadiska poskytovania prístupu k dokumentom ministerstvami, pričom sa vyskytli rôzne prípady oneskorených odpovedí a neodôvodnených zamietnutí¹³². V rámci Monitorovania plurality médií sa dospelo k záveru, že tieto faktory v spojení s nevyriešenými a dlhodobými pretrvávajúcimi štrukturálnymi problémami – konkrétne s pomalým súdnym preskúvaním sporov týkajúcich sa prístupu k informáciám a s absenciou špecializovaného nezávislého orgánu schopného zabezpečiť rýchlejší dohľad – vedú k zhoršeniu úrovne rizika, ktoré sa v súčasnosti považuje za stredne vysoké¹³³.

V oblasti vytvorenia záruk v záujme zlepšenia bezpečnosti novinárov sa dosiahol obmedzený pokrok¹³⁴. Vláda v roku 2023 zriadila Platformu na podporu slobody tlače a ochranu novinárov s cieľom spojiť zástupcov ministerstiev, polície, ďalších verejných inštitúcií, novinárov, asociácií vlastníkov médií a samoregulačných orgánov. Platforma po dočasnom prerušení spôsobenom personálnymi zmenami a neschopnosťou dosiahnuť kvórum¹³⁵ obnovila svoju činnosť na konci roku 2025 a prvé zasadnutie sa konalo v roku 2026. V roku 2025 vypracovalo Prezídium Policajného zboru metodiku policajných postupov na ochranu novinárov na vysokorizikových masových podujatiach a prostredníctvom platformy prebiehajú ďalšie konzultácie so zainteresovanými stranami. Parlament na začiatku júna prijal zákon, ktorým sa transponuje smernica na boj proti strategickej žalobe proti verejnej účasti v súvislosti s cezhraničnými prípadmi. V roku 2025 boli oznámené tri prípady

¹²⁸ Platforma na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov (2026).

¹²⁹ Spis PL. ÚS 10/2024. Ústavný súd 11. februára 2026 predložil Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa tejto veci.

¹³⁰ Monitorovanie plurality médií (2026), s. 32 – 33.

¹³¹ Nález č. 350/2025 Z. z. z 5. decembra 2025.

¹³² Návšteva Slovenska, slovenská Asociácia tlačných a digitálnych médií, Transparency International Slovensko, nadácia Zastavme korupciu a Investigatívne centrum Jána Kuciaka.

¹³³ Monitorovanie plurality médií (2026), s. 15 – 16.

¹³⁴ V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporučilo „pokročiť“ v procese vytvárania legislatívnych a iných záruk v záujme zlepšenia fyzickej bezpečnosti a pracovného prostredia novinárov vrátane reformy zákona o ohováraní, s prihliadnutím na európske normy v oblasti ochrany novinárov“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia nedosiahol v roku 2025 žiaden pokrok a v roku 2024 sa dosiahol určitý pokrok.

¹³⁵ Návšteva Slovenska, Investigatívne centrum Jana Kuciaka.

strategickej žaloby proti verejnej účasti¹³⁶. Platforma Rady Európy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov uverejnila od júla 2025 šesť nových upozornení, z ktorých tri sa týkajú správy a riadenia, financovania alebo prepúšťania vo verejnoprávnej televízii STVR, dve sa týkajú fyzických útokov na novinárov a jedno sa týka obáv v súvislosti s nezávislosťou národného regulačného orgánu pre médiá¹³⁷. V monitorovacej správe o mapovaní slobody médií z roku 2025 sa uvádza 19 nových upozornení, ktoré zahŕňajú deväť prípadov slovných urážok alebo znevažovania novinárov zo strany politikov, prípady týkajúce sa STVR, národného regulačného orgánu pre médiá a spomenutých fyzických útokov, ako aj platených politických reklám s cieľom očierniť novinárov¹³⁸. Zainteresované strany zaznamenali v rokoch 2025 a 2026 početné prípady obťažovania, verbálnych a právnych vyhrážok a fyzických útokov namierených proti novinárom¹³⁹. Vzhľadom na tento nárast, ktorý je zrejme výraznejší v prípade novinárov, skutočnosť, že právne kroky proti páchatelom sú naďalej zriedkavé, a celkovo náročné pracovné podmienky sa v rámci Monitorovania plurality médií 2026 dospelo k záveru, že táto oblasť naďalej predstavuje stredne nízke riziko¹⁴⁰. V súvislosti s odporúčaním týkajúcim sa zlepšenia bezpečnosti novinárov a ich pracovného prostredia sa celkovo dosiahol obmedzený pokrok.

IV. INÉ INŠTITUCIONÁLNE OTÁZKY TÝKAJÚCE SA SYSTÉMU BŔZD A PROTIVÁH

V súvislosti s odporúčaním zabezpečiť účinné verejné konzultácie v procese tvorby právnych predpisov a zapojenie zainteresovaných strán do tohto procesu, a to aj riešením častého využívania skrátených legislatívnych konaní sa nedosiahol žiadny pokrok¹⁴¹. V roku 2025 bolo 34 % zákonov prijatých prostredníctvom skrátených legislatívnych konaní alebo na základe parlamentných návrhov, ktoré poskytujú obmedzenejšie možnosti verejnej konzultácie a posúdenia vplyvu¹⁴². Zainteresované strany naďalej uvádzajú, že možnosti zmysluplnej konzultácie pred predložením návrhov zákonov do parlamentu sú stále obmedzené, a zároveň poukázali na nedostatok transparentnosti a možností konzultácie v prípadoch podstatných zmien vykonaných v neskorších fázach legislatívneho procesu¹⁴³. Tie zahŕňajú aj doplnenia zmien, ktoré nemajú dostatočnú súvislosť

¹³⁶ Investigatívne centrum Jána Kuciaka (2026), písomný príspevok, s. 6.

¹³⁷ Platforma Rady Európy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov (2026). Vláda odpovedala na tri z týchto upozornení.

¹³⁸ Európske centrum pre slobodu tlače a médií (2026).

¹³⁹ Štatistiky Investigatívneho centra Jána Kuciaka sú k dispozícii [tu](#). Investigatívne centrum Jána Kuciaka (2026), doplňujúci písomný príspevok.

¹⁴⁰ Monitorovanie plurality médií (2026), s. 16 – 17.

¹⁴¹ V Správe o právnom štáte 2025 sa Slovensku odporučilo „zabezpečiť účinné verejné konzultácie v procese tvorby právnych predpisov a zapojenie zainteresovaných strán do tohto procesu, a to aj riešením častého využívania skrátených legislatívnych konaní“. V súvislosti s týmto odporúčaním sa podľa predchádzajúceho posúdenia nedosiahol žiadny pokrok v rokoch 2025 a 2024.

¹⁴² Podľa údajov poskytnutých Kanceláriou národnej rady Slovenskej republiky bolo zo 108 legislatívnych aktov 22 prijatých v skrátenom konaní a 15 na základe návrhu poslanca národnej rady. Tento podiel je naďalej značný (v roku 2024 dosahoval 44 %: 58 zákonov zo 131). Správa o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 18.

¹⁴³ Návšteva Slovenska, verejný ochranca práv, Iniciatíva za právny štát, Platforma pre demokraciu. Slovenské národné stredisko pre ľudské práva/ENNHRI (2026), písomný príspevok, s. 12. Zainteresované strany poukázali aj na to, že návrhy zákonov nie sú vždy dostatočne vopred verejne prístupné, keď sa o nich robuje v parlamente. Podľa splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti má Slovensko dobre zavedené mechanizmy účasti verejnosti a občianskej spoločnosti na príprave zákonov navrhovaných vládou vrátane povinných verejných konzultácií prostredníctvom portálu SloVlex a možnosti podávať kolektívne pripomienky, ktoré sa musia zohľadniť, ale na legislatívne návrhy iniciované národnou radou sa nevzťahujú rovnocenné požiadavky na konzultácie s verejnosťou a skrátenými legislatívnymi postupmi možno obmedziť čas alebo rozsah na zmysluplné pripomienkovanie.

s podstatou legislatívneho návrhu (tzv. prílepky). Takéto postupy sa uplatňovali aj v prípade dôležitých právnych predpisov¹⁴⁴, pričom zainteresované strany uviedli, že sa s nimi nekonzultovalo, hoci sa ich návrh zákona priamo dotýkal¹⁴⁵. Podľa európskych noriem musí byť legislatívny proces transparentný, inkluzívny a demokratický¹⁴⁶. Rokovací poriadok národnej rady bol zmenený 26. januára 2026, pričom sa skrátil čas na parlamentnú rozpravu. Celkovo sa v súvislosti s týmto odporúčaním nedosiahol žiadny pokrok.

Boli prijaté zmeny ústavy, ktoré vyvolali obavy v súvislosti so zásadou prednosti práva EÚ. Slovensko 26. septembra 2025 prijalo zmeny ústavy, ktorými doplnilo článok 7 ústavy o ustanovenia, ktoré slovenským orgánom vrátane súdov umožňujú posúdiť, či a do akej miery sa na Slovensku môže uplatňovať právo EÚ vrátane rozhodnutí Súdneho dvora¹⁴⁷. Európska komisia niekoľkokrát vyjadrila obavy v súvislosti s navrhovanými zmenami a vyzvala Slovensko, aby zvážilo ich prijatie¹⁴⁸. Benátska komisia takisto vydala stanovisko, v ktorom neodporúča prijatie zmien článku 7 ústavy¹⁴⁹. Komisia 21. novembra 2025 začala postup v prípade nesplnenia povinnosti zaslaním formálnej výzvy Slovensku za porušovanie základných zásad práva EÚ, najmä zásad prednosti, autonómie, účinnosti a jednotného uplatňovania práva EÚ. Komisia sa domnieva, že zmeny článku 7 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré nadobudli účinnosť 1. novembra 2025, vyvolávajú obavy, pokiaľ ide o dodržiavanie týchto zásad Slovenskom¹⁵⁰. Zainteresované strany vyjadrili obavy, že týmito zmenami by sa mohla vážne ohroziť ochrana ľudských práv¹⁵¹, a poukázali aj na nezrovnalosti legislatívneho procesu, ktoré k tomu viedli, keďže návrh zmien ústavy predložený národnej rade sa výrazne líšil od návrhu, ktorý bol pôvodne rozoslaný na medzirezortnú konzultáciu¹⁵². Aj Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva vyzval slovenskú vládu, aby prehodnotila prijatie týchto zmien ústavy¹⁵³.

Dôveru v účinnosť ochrany investícií vyjadrila menej ako polovica opýtaných spoločností na Slovensku. 35 % spoločností je veľmi alebo pomerne silno presvedčených o tom, že investície sú chránené zákonom a súdmi, pričom tento podiel sa v porovnaní s rokom 2025 (36 %) mierne znížil¹⁵⁴. Hlavným dôvodom nedôvery spoločností je

¹⁴⁴ Zmeny ústavy týkajúce sa niektorých otázok v oblasti rodinného práva, rodovej rovnosti a vzťahu medzi vnútroštátnym a medzinárodným právom, zákonov o ochrane oznamovateľov, zmien Trestného zákona, pokiaľ ide okrem iného o spoluprácu obvineného, konsolidačný balíček, zákon o bankách.

¹⁴⁵ Zákony o mimovládnych organizáciách, zákon o ochrane oznamovateľov.

¹⁴⁶ Benátska komisia (2025), zoznam kritérií právneho štátu, oddiel 6 bod 34.

¹⁴⁷ Týmito zmenami sa v článku 7 ústavy doplnili nové odseky 6 a 7, v ktorých sa stanovuje, že „(6) Slovenská republika si zachováva zvrchovanosť predovšetkým vo veciach národnej identity tvorenej najmä základnými kultúrno-etickými otázkami, ktoré sa týkajú ochrany života a ľudskej dôstojnosti, súkromného a rodinného života, manželstva, rodičovstva a rodiny, verejnej morálky, osobného stavu, kultúry a jazyka, ako aj rozhodovania o veciach s tým súvisiacich v oblasti zdravotníctva, vedy, výchovy, vzdelávania, osobného stavu a dedenia.“ a (7) „Nič v tejto ústave a ústavných zákonoch nemožno vykladať ako súhlas Slovenskej republiky s prenosom výkonu časti jej práv vo veciach tvoriacich národnú identitu.“

¹⁴⁸ Pozri aj Správu o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 19.

¹⁴⁹ Benátska komisia (2025), naliehavé stanovisko k návrhu zmien ústavy [CDL-AD(2025) 040].

¹⁵⁰ Správa o právnom štáte 2025, Slovensko, s. 19. .

¹⁵¹ Slovenské národné stredisko pre ľudské práva/ENNHRI (2026), písomný príspevok, s. 15; Via Iuris (2026), písomný príspevok, s. 26.

¹⁵² Návrh zmien ústavy predložený národnej rade sa výrazne líšil od návrhu, ktorý bol pôvodne rozoslaný na medzirezortnú konzultáciu, a zainteresované strany zároveň vyjadrili obavy, pokiaľ ide o nedostatočné zapojenie občianskej spoločnosti a širšej verejnosti. Benátska komisia (2025), bod 18. Via Iuris (2026), písomný príspevok, s. 25.

¹⁵³ Úrad vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre ľudské práva (2025).

¹⁵⁴ Obrázok 52 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026.

nepredvídateľný a netransparentný úradný postup (34 %) ¹⁵⁵. Pokiaľ ide o orgány, ktoré sú relevantné z pohľadu hospodárskych subjektov, 38 % spoločností vníma úroveň nezávislosti národného orgánu pre hospodársku súťaž (Protimonopolného úradu SR) ako veľmi alebo pomerne dobrú, pričom tento podiel sa v porovnaní s rokom 2025 (40 %) mierne znížil ¹⁵⁶. Najvyšší správny súd má právomoc vo viacerých veciach, ktoré súvisia s podnikaním, vrátane vecí súvisiacich s verejným obstarávaním, verejnými koncesiami, verejnými zmluvami a hospodárskou reguláciou. V týchto veciach je k dispozícii viacero súdnych mechanizmov na zlepšenie efektívnosti vrátane možnosti uplatniť predbežné opatrenia, spojiť podobné veci na spoločné konanie a zlúčiť viaceré odvolania ¹⁵⁷.

K 1. januáru 2026 vykazovalo Slovensko 34 nevykonaných hlavných rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom tento počet v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpol o tri ¹⁵⁸. Miera nevykonania hlavných rozsudkov, ktoré sa týkajú Slovenska a boli vynesené za posledných desať rokov, bola v tom čase na úrovni 30 % (v porovnaní so 41 % v roku 2025; 70 % zostalo nevykonaných) a priemerný čas, kým došlo k vykonaniu rozsudkov, bol 4 roky a 3 mesiace (v porovnaní s 3 rokmi a 9 mesiacmi v roku 2025) ¹⁵⁹. Najstarší hlavný rozsudok, ktorý čaká na vykonanie viac ako 13 rokov, sa týka neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania ¹⁶⁰. Pokiaľ ide o dodržanie platobných lehôt, k 31. decembru 2025 čakalo na potvrdenie platieb celkovo 14 prípadov (v porovnaní so štyrmi prípadmi v roku 2024) ¹⁶¹. 17. júna 2026 sa počet zásadných rozsudkov, ktoré ešte neboli vykonané, zvýšil na 32 ¹⁶².

Hoci boli novely zákona o mimovládnych organizáciách, ktorými sa zaviedli nové povinnosti v oblasti podávania správ a zverejňovania informácií, vyhlásené za nesúladné s ústavou, prostredie občianskej spoločnosti naďalej čelí tlaku. Organizácia Civicus naďalej hodnotí občiansky priestor na Slovensku ako „obmedzený“ ¹⁶³. Zákon, ktorým sa menia viaceré zákony týkajúce sa fungovania mimovládnych organizácií, bol prijatý 16. apríla 2025 napriek výzvam rôznych medzinárodných aktérov vrátane Benátskej komisie proti jeho prijatiu ¹⁶⁴. Zákonom sa zaviedli nové povinnosti organizácií občianskej spoločnosti v oblasti podávania správ a zverejňovania informácií. Mimovládne organizácie uviedli, že v dôsledku týchto povinností čelili značne zvýšenej administratívnej záťaži ¹⁶⁵.

¹⁵⁵ Obrázok 53 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026. 29 % opýtaných investorov vníma ako dôvod nedostatočnej dôvery v ochranu investícií časté zmeny právnych predpisov a 25 % obavy o kvalitu procesu tvorby právnych predpisov a kvalitu, účinnosť alebo nezávislosť súdnictva.

¹⁵⁶ Obrázok 60 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026.

¹⁵⁷ Obrázky 66 a 67 Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2026. Uvedené údaje odrážajú výlučne mechanizmy zavedené na úrovni najvyšších správnych súdov; na správnych súdoch nižšieho stupňa môžu byť zavedené rovnaké alebo iné mechanizmy.

¹⁵⁸ Vysvetlenie procesu dohľadu sa uvádza na [webovom sídle](#) Rady Európy.

¹⁵⁹ Všetky údaje vypočítala Európska sieť pre implementáciu a vychádzali z počtu prípadov, ktoré sa považujú za nevykonané k dátumu ročnej uzávierky, t. j. k 1. januáru 2026. EIN (2026), písomný príspevok, s. 8 – 9.

¹⁶⁰ Rozsudok ESLP, 44482/09, Maxian a Maxianová/Slovensko, čaká na vykonanie od roku 2012.

¹⁶¹ Rada Európy (2026), s. 163.

¹⁶² Údaje podľa online databázy Rady Európy (HUDOC).

¹⁶³ Rating Slovenska je 67 zo 100. Ratingové hodnotenia organizácie Civicus sú na stupnici piatich kategórií vymedzené ako: otvorený, zúžený, obmedzený, potlačený a uzavretý.

¹⁶⁴ Benátska komisia (2025a); medzi ďalšie medzinárodné subjekty patria (Európska komisia v Správe o právnom štáte 2025), komisár Rady Európy pre ľudské práva a Rada odborníkov Rady Európy na právo mimovládnych organizácií.

¹⁶⁵ Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, doplňujúci písomný príspevok. Mimovládne organizácie uvádzajú, že niektoré mimovládne organizácie sú nútené ukončiť činnosť v dôsledku administratívnej záťaže a že mnohé z nich prišli o svojich darcov. Návšteva Slovenska, Via Iuris, Komora mimovládnych organizácií, Platforma pre demokraciu a Slovenské národné stredisko pre ľudské práva.

Ústavný súd 17. decembra 2025 vyhlásil tento zákon za nesúladiť s ústavou z dôvodu jeho nesúladiť s ústavou a Európskym dohovorom o ľudských právach¹⁶⁶. V nadväznosti na to vláda 18. februára 2026 prijala rozhodnutie, v ktorom vyzvala štátne orgány, aby prostredníctvom existujúcich právnych mechanizmov zintenzívnili kontroly mimovládnych organizácií so zameraním na dodržiavanie pravidiel verejného financovania, pracovného práva, bezpečnosti pri práci, verejného obstarávania a ochrany údajov¹⁶⁷. Súčasne sa vykonalo niekoľko rozsiahlych auditov vo vybraných mimovládnych organizáciách na jeseň roku 2025. Hoci zainteresované strany uviedli, že v rámci auditov sa nepotvrdili žiadne závažné nedostatky¹⁶⁸, takisto naznačili, že tieto audity vytvorili dodatočnú záťaž a tlak na sektor občianskej spoločnosti¹⁶⁹. Verejná diskusia je naďalej polarizovaná a zainteresované strany informovali o negatívnych dôsledkoch toho, že politici neustále označujú mimovládne organizácie za „politické“¹⁷⁰. Sektor občianskej spoločnosti čelí aj ďalším škrtom vo financovaní¹⁷¹. Vyhlásenia politických zástupcov z mája 2026 vyvolali vlnu násilných vyhrážok voči verejnému ochrancovi práv, čo malo vplyv na fungovanie Kancelárie verejného ochrancu práv¹⁷². Slovenské národné stredisko pre ľudské práva¹⁷³ pokračovalo v práci zameranej na podporu a prehlbovanie kultúry právneho štátu prostredníctvom viacerých iniciatív a opatrení a poukázalo na nedostatočné nadviazanie na svoje odporúčania¹⁷⁴.

¹⁶⁶ Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. decembra 2025, Pl. ÚS 11/2025.

¹⁶⁷ Rozhodnutie vlády (2026) č. UV-4631/2026 z 18. februára 2026, s. 5.

¹⁶⁸ Z 26 kontrolovaných subjektov sa nezrovnalosti zistili v prípade troch mimovládnych organizácií, čo predstavuje celkovo 0,5 % z celkovej finančnej sumy, ktorá bola predmetom kontroly.

¹⁶⁹ Návšteva Slovenska, Platforma pre demokraciu. Predmetom auditu boli napríklad vybrané mimovládne organizácie a viaceré subjekty z podnikateľskej sféry. Podľa vlády boli nezrovnalosti zistené približne v 12 % kontrolovaných subjektov, čo vláda považuje za relatívne vysoký podiel.

¹⁷⁰ Slovenské národné stredisko pre ľudské práva – ENNHRI (2026), písomný príspevok, s. 6; návšteva Slovenska, Komora mimovládnych neziskových organizácií, Via Iuris; Amnesty International (2026), s. 22 – 25.

¹⁷¹ Návšteva Slovenska, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva a Platforma pre demokraciu. Vláda konštatuje, že v dôsledku všeobecného konsolidačného úsilia došlo k zníženiu verejného financovania aj v iných sektoroch.

¹⁷² Ľudskoprávna koalícia (2026), Verejný ochranca práv (2026).

¹⁷³ Poverené ako národná inštitúcia pre ľudské práva a subjekt pre rovnaké zaobchádzanie s akreditačným statusom B v súlade so zásadami týkajúcimi sa postavenia vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva (parížske zásady).

¹⁷⁴ ENNHRI (2026), písomný príspevok, s. 3.

Príloha I: Zoznam zdrojov v abecednom poradí*

* Zoznam príspevkov prijatých v rámci konzultácií k Správe o právnom štáte 2026 sa nachádza na adrese https://commission.europa.eu/publications/2026-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation_sk.

Amnesty International (2026), *Obrancovia a obrankyne ľudských práv pod tlakom útokov: Na Slovensku pokračuje obmedzovanie občianskeho priestoru*, https://www.amnesty.sk/wp-content/uploads/2026/06/Obrancovia_obrankyne_report.pdf.

Združenie sudcov (2026), *príspevok Združenia sudcov k Správe o právnom štáte 2026*.

CCJE (2014), *Stanovisko č. 17 o hodnotení práce sudcov a kvalite súdnictva*, <https://www.coe.int/en/web/ccje/opinion-n-17-on-the-evaluation-of-judges-work-the-quality-of-justice-and-respect-for-judicial-independence>

Centrum pre pluralitu a slobodu médií (2026), *Monitorovanie plurality médií 2026*, <https://cmpf.eui.eu/projects-cmpf/media-pluralism-monitor/>

CEPEJ (2024), *Usmernenia k hodnoteniu kvality práce sudcov*.

Civicus, *Monitorovanie priestoru občianskej spoločnosti – Slovensko* (2026), <https://monitor.civicus.org/country/slovakia/>.

Únia občianskych slobôd pre Európu (2026), *Správa Únie občianskych slobôd pre Európu o právnom štáte 2026*, <https://www.liberties.eu/f/vdxw3e>.

Ústavný súd, uznesenie Pl. ÚS 10/2024, https://www.ustavnysud.sk/documents/20121/65360582/TS_4_2026_z.+o+soc.+zabezpe%C4%8Den%C3%AD+polic.+a+voj.z.+o+Slov.+telev%C3%ADzii+a+rozhlase+Trestn%C3%BD+z%C3%A1kon.pdf/6baa15ff-44c7-aff2-4ced-1a3602808e68?t=1770816775889.

Rada Európy (2026), platforma na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov.

Rada Európy (2026), *Dohľad nad výkonom rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva – 19. výročná správa Výboru ministrov – 2025*, <https://rm.coe.int/2025-annual-report/48802b1633>.

Rada Európy, *HUDOC-ESC*.

Rada Európy: Benátska komisia (2025), *Kontrolný zoznam pre právny štát*, <https://www.coe.int/en/web/venice-commission/-/cdl-ad-2025-002-e>.

Rada Európy: Benátska komisia (2026), *Slovak Republic – Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General Human Rights and Rule of Law (DGI) of the Council of Europe on the draft legislative amendments regarding the criminal offence of abuse of law* (Slovenská republika – Spoločné stanovisko Benátskej komisie a Generálneho riaditeľstva Rady Európy pre ľudské práva a právny štát k návrhu legislatívnych zmien týkajúcich sa trestného činu ohýbania práva), CDL-AD(2026) 010, 9. marca 2026, <https://www.coe.int/en/web/venice-commission/-/opinion-1267>.

Rada Európy: Benátska komisia (2025), *Slovak Republic – Urgent Opinion on the Draft Amendments to the Constitution* (Slovenská republika – Naliehavé stanovisko k návrhu zmien ústavy), CDL-AD(2025) 040, 24. septembra 2025, <https://www.coe.int/en/web/venice-commission/-/cdl-ad-2025-040-e>.

Rada Európy: Benátska komisia (2025a), *Slovak Republic– Opinion on the amendments to the Law „On non-profit organisations providing services of general interest“* (Slovenská republika – Stanovisko k zmenám zákona „o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby“), CDL-AD(2025) 041, 9. október 2025, [Slovak Republic – Opinion on Law No. 109/2025 amending the Law „on non-profit organisations providing services of general interest“ and other related laws – Venice Commission of the Council of Europe](https://www.coe.int/en/web/venice-commission/-/cdl-ad-2025-041-e) (Slovenská republika – Stanovisko k zákonu č. 109/2025 Z. z., ktorým sa mení zákon „o neziskových organizáciách

poskytujúcich všeobecne prospešné služby“ a iné súvisiace zákony – Benátska komisia Rady Európy).

Rada Európy: Benátska komisia (2010), Správa o nezávislosti systému súdnictva, časť I: *The Independence of Judges* (Správa o nezávislosti systému súdnictva, časť I: Nezávislosť sudcov), CDL-AD(2010) 004, [https://www.coe.int/en/web/venice--commission/-/CDL-AD\(2010\)004-e](https://www.coe.int/en/web/venice--commission/-/CDL-AD(2010)004-e).

Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu (2026), *bleskový prieskum Eurobarometra č. 582 o postojoch podnikov ku korupcii v EÚ a vo vybraných kandidátskych krajinách*.

Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu (2026), *osobitný prieskum Eurobarometra č. 573 o postojoch občanov ku korupcii v EÚ*.

Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu (2025), *bleskový prieskum Eurobarometra č. 557 o postojoch podnikov ku korupcii v EÚ a vo vybraných kandidátskych krajinách*.

Európska rada pre mediálne služby (2025).

EPPO (2025), *tlačová správa*, <https://www.eppo.europa.eu/en/media/news/slovakia-eppo-indicts-two-individuals-and-one-company-subsidy-fraud-involving-eu>.

Európska komisia (2025), *Správa o právnom štáte 2025, Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku*.

Európska komisia (2024), *Správa o právnom štáte 2024, Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku*.

Európska komisia (2026), *porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície*.

Európska komisia (2025), *porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície*.

Európska komisia (2025), *Novembrový súbor prípadov nesplnenia povinnosti: kľúčové rozhodnutia*, 21. november 2025, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/inf_25_2481.

Európska sieť pre implementáciu (2026), *príspevok Európskej siete pre implementáciu k Správe o právnom štáte 2026*.

GRECO (2025a), *Ad hoc správa o Slovenskej republike (pravidlo 34)*, <https://rm.coe.int/greco-adhocrep-2025-1-final-eng-ad-hoc-report-rule-34-slovakia-public/48802818c6>.

GRECO (2025b), *Hodnotiaca správa o Slovenskej republike, šieste hodnotiace kolo*, <https://rm.coe.int/grecoeval6rep-2025-2-final-eng-evaluation-report-slovak-republic-publi/48802bba30>.

Úrad vlády SR (2025). *Metodické odporúčanie k riadeniu korupčných rizík*, <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/19499-sk/metodicke-odporucanie-k-riadeniu-korupcnych-rizik/>.

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 31/2026 zo dňa 21. januára 2026 k návrhu Národnej protikorupčnej stratégie Slovenskej republiky na roky 2026 – 2029, <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/uznesenie-vlady-slovenskej-republiky-c-312026-zo-dna-21-januara-2026-k-navrhu-narodnej-protikorupcnej-strategie-slovenskej-republiky-na-roky-2026-2029/?csrt=9832301567650097181>. Ľudskoprávna koalícia (2026), *Stanovisko Ľudskoprávnej koalície k útokom na verejného ochrancu práv a jeho kanceláriu*, 25. mája 2026, <https://hrcoalition.sk/stanovisko-%C4%BEduskopr%C3%A1vnej-koal%C3%ADcie-na-obranu-vop/>.

Medzinárodný tlačový inštitút (2026), *príspevok Medzinárodného tlačového inštitútu k Správe o právnom štáte 2026*.

Tlačová správa organizácie Za otvorenú justíciu (2024): „Za otvorenú justíciu: Súdna rada nesmie vytvárať dojem, že delí sudcov na dve kategórie“. https://www.sudcovia.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=438:za-otvorenu-justiciu-sudna-rada-nesmie-vytvarat-dojem-ze-deli-sudcov-na-dve-kategorie&catid=18&Itemid=337&lang=sk.

Úrad na ochranu oznamovateľov (2023), tlačová správa, <https://www.oznamovatelja.sk/zasahy-do-zakona-na-ochranu-oznamovatelov-prinesu-pravnu-neistotu-marenie-vysetrovania-a-odstrasia-oznamovatelov/>.

Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva, OL SVK 2/2025, 1. septembra 2025, <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=30299>.

Generálna prokuratúra (2026), *príspevok generálnej prokuratúry k Správe o právnom štáte 2026*.

Platforma na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinárov (2025),...

Verejný ochranca práv (2026), „Vypovedal som na polícii“, 25. mája 2026, <https://vop.gov.sk/vypovedal-som-na-policii/>.

Reportéri bez hraníc (2026), *príspevok organizácie Reportéri bez hraníc k Správe o právnom štáte 2026*.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva/ENNHRI (2026), *príspevok Slovenského národného strediska pre ľudské práva/ENNHRI k Správe o právnom štáte 2026*.

Slovenská obchodná a priemyselná komora (2026), *príspevok Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory k Správe o právnom štáte 2026*.

Vláda Slovenskej republiky (2026), *príspevok Slovenska k Správe o právnom štáte 2026*.

Vláda SR (2025), tlačová správa, <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=ministerstvo-vnutra-spristupnilo-zakladne-vychodiska-k-pripravovanemu-zakonu-o-lobingu>.

Vláda SR (2023), *Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, 2023 – 2027*, <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=535376>.

Slovenské ministerstvo poľnohospodárstva (2026), *príspevok slovenského ministerstva poľnohospodárstva k Správe o právnom štáte 2026*.

Slovenská národná banka (2001), zákon č. 483/2001 Z. z., https://nbs.sk/img/documents/legislativa/basicacts/a483_2001.pdf.

Slovenská Asociácia tlačených a digitálnych médií (2026), *príspevok slovenskej Asociácie tlačených a digitálnych médií k Správe o právnom štáte 2026*.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (2025), *Správa o výsledku kontroly 2025: Plán obnovy a odolnosti – investície a reforma súdnej mapy*, [Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky](#).

Najvyšší súd (2026), *Vyhlásenie k verejným pripomienkam spochybňujúcim rozhodnutia dovolacieho senátu*. 23. apríla 2026, <https://www.nsud.sk/245568-sk/vyhlasenie-k-verejnym-vyjadreniam-spochybnujucim-rozhodnutia-dovolacieho-senatu/>.

Via Iuris (2026), *príspevok organizácie Via Iuris k Správe o právnom štáte 2026*.

Príloha II: Návšteva Slovenska

Útvary Komisie absolvovali vo februári 2026 virtuálne stretnutia s týmito subjektmi:

- Americká obchodná komora,
- Asociácia na ochranu novinárskej etiky v Slovenskej republike,
- Združenie sudcov,
- Asociácia televíznych vysielateľov Slovenska,
- Komora mimovládnych neziskových organizácií,
- Ústavný súd Slovenskej republiky,
- rada prokurátorov,
- Holandská obchodná komora
- Úrad vlády Slovenskej republiky – oddelenie prevencie korupcie,
- Investigatívne centrum Jana Kuciaka,
- Za otvorenú justíciu,
- súdna rada,
- ministerstvo kultúry,
- ministerstvo vnútra,
- ministerstvo spravodlivosti,
- Slovenské národné stredisko pre ľudské práva,
- Republiková únia zamestnávateľov,
- Úrad na ochranu oznamovateľov,
- Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti,
- Kancelária NR SR (odpovede doručené písomne),
- Platforma pre demokraciu,
- Prezídium Policajného zboru Slovenskej republiky,
- generálna prokuratúra, verejný ochranca práv,
- okresná prokuratúra,
- Iniciatíva za právny štát,
- Úrad boja proti organizovanej kriminalite (ÚBOK),
- Slovenská advokátska komora,
- Slovenská obchodná komora (odpovede doručené písomne),
- Rada pre vysielanie a retransmisii,
- Slovenský pozemkový fond (odpovede doručené písomne),
- Slovenské národné stredisko pre ľudské práva,
- Úrad pre verejné obstarávanie,
- Slovenský syndikát novinárov,
- Slovenská televízia a rozhlas (STVR) (odpovede doručené písomne),
- Špecializovaný trestný súd,
- najvyšší správny súd,
- Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky,
- najvyšší súd,
- Transparency International Slovensko,
- Via Iuris,
- Zastavme korupciu.

Komisia sa na viacerých horizontálnych stretnutiach stretla aj s týmito organizáciami:

- Civil Liberties Union for Europe (Únia občianskych slobôd pre Európu),
- Civil Society Europe,
- End FGM EU (Európska sieť pre ukončenie mrzačenia ženských pohlavných orgánov),
- European Civic Forum (Európske občianske fórum),
- European Partnership for Democracy (Európske partnerstvo pre demokraciu),
- Human Rights Watch,
- ILGA-Europe,
- Medzinárodná federácia pre ľudské práva,
- Philea – Philanthropy Europe Association,
- Transparency International EÚ.